

Brassói Lapok

Ára 5 lei Péntek 1931 * június 19 Főszerkesztő: Szele Béla dr. 136. szám XXXVII. évtolyam Ára 5 lei

Hans Otto Roth

Írta: MIKES IMRE

Bukarest, június 17.

Ma délután — hogy is mondjam csak? — lendületes párbeszédet folytattam le a kamara folyosóján Hans Ottó Roth-tal, a német párt elnökével. Abból a meggyőződésből kiindulva, hogy Roth igen fejlett erkölcsvilágu politikus, megkérdeztem, nem látná-e szükségesnek a kormány választási tatarjárása ellen kamarai nyilatkozatban tiltakozni? Végre is, a németek kartellben voltak a kormánnyal. Azt mondják, hogy a kartell kizárólag a választás idejére szól. Ezután kezük tökéletesen szabad. Mármost ország-világ tudja, mi történt az urnákkal, jelöltekkel, szavazókkal, csendőrökkel, rendőrökkel, bérencekkel. Európára szóló botrány zajlott le. Ha ők nem szólalnak fel, nem tiltakoznak felháborodottan és félreértéssel, akkor vagy abba a gyanuba keverednek, hogy a kartell ellenében eladták lelkiismereti szabadságukat is, vagy pedig abba a gyanuba, hogy kisebbségi párt létükre tovább támogatják ezt a kormányt, melynek minden eddigi ténykedése törvénytelen, erőszakos jogtörő volt minden ezutáni ténykedése önkényesnek, cinikusnak, reakciónak ítélik.

Hans Otto Roth erre azt felelte, hogy az ő kerületében, Nagyküküllőben nem történt semmi visszaélés. A szavazatok 56 százalékaival választották meg. Ezt megkapta volna akkor is, ha nem a kormánnyal megy együtt, hanem önállóan indul.

Sokkal többre becsülöm a német párt elnökét, semmint megnyugodhattam volna abban, hogy ilyen könnyed dialektikával csitítsa el lelkiének kétségtelen aggodalmait. Hát számít az, hogy történetesen az ő megyéjében nem volt terror? Hiszen nem arról van szó, hogy azt a néhány megyét sorolja fel, amelyekben a szavazás valamilyen méltányossággal történt — hanem arról, hogy a többi kerületek választási rémuralma ellen tiltakoznak.

Roth azt felelte, hogy a németek mindenütt törvényes alapon jöttek be. Hallja, mi történt Háromszéken, Csikban, Udvarhelyen s egyebütt. De erősen meg kell fontolnia, van-e szoros köze ehhez?

Meg kell fontolnia? Hát vajjon miért kell megfontolnia? Hát vajjon nem állanak-e Románia összes kisebbségei közös erkölcsi fronton? Előfordulhat az, hogy egyik a kormánnyal megy, másik a kormány ellen, de ez az erkölcsi front sohasem bomolhat meg. Minden kisebbségi pártnak egyedüli létforrása a szabadságjogokért való küzdelem közös parancsa a magasabbrendű demokráciáért való harc. Nagyobb dolog ez, mint bármilyen választási kartell. Aki ezen az erkölcsi összetartozáson sebet ejt, az nem politikai hibát követ el, az nem taktikázik, hanem feladja a kisebbségi küzdelem eszménységének bástyáját.

Tehát lelkiismereti kötelessége neki, illetve pártjának felszólalni. Azt mondotta, hogy 1927-ben az avereszkánus választások alatt a magyarok is, németek is együttthaladtak a kormánnyal. Akkor is történtek visszaélések. Kiöccsérték az urnákat. Terrorizálták a polgárokat. Meghamisították a népakaratot. Önkényesen elbitangolták az ukrán jelöltek, Jaluzetkinek mandátumát. S akkor sem tiltakozott a magyarpárt. De nem tiltakozott a magyar párt sem.

Hát akkor miért tiltakozzon most ő? Olyan ügyez ez a visszavágás, hogy első pillanatban nehéz rá felelni. Pedig hamis az érvelés. Alapjában hamis. Annnyira hamis, hogy szinte szeretnők kikérni magunknak az összehasonlítást az 1927-es hallgatás és a mostani — szinte ezégyenletes — csend között.

Mert mi történt négy évvel ezelőt és mi történt most? Igaz, 1927-ben a magyarok együttthaladt Averescuékka. De nem választási kartell alapján, hanem paktum alapján. Mégpedig a csucjai paktum

alapján. Mi volt ez a paktum?

Nem más, mint egy egészen magasrendű kisebbségi statutum. Ha megvalósul, egy csapásra megoldódik Romániában a nemzetiségi probléma. Első pontja a föltétlenül szabad, tiszta választásokat írta elő. Többi pontjai pedig a közigazgatási autonómiáról, kulturális önkormányzatról, korlátlan népkisebbségi szabadságjogokról szóltak.

A magyarság akkoriban egyetlen hibát követte el: azt, hogy hitt. Elhitte, hogy ez a paktum végrehajtható. Hogy megoldja a magyarságnak, németeknek s az összes kisebbségeknek problémáját. A csucjai paktum, melynek alapján a magyarság Averescuval együttthaladt, magasrendű politikai koncepció és nemes erkölcsi lépés volt.

Hogy hasonlítható össze a németek mostani választási megegyezése? Kikötöttek valamit? Hoztak valamit önmaguknak, nekünk, az ukránoknak, vagy bárkinek?

Néhány mandátumot. Azt mondják — nem is kételkedünk benne — amugy is megkapták volna.

De hát akkor miért hallgatnak?

S ha már Hans Otto Roth összehasonlítja az 1927-es helyzetet a maival, akkor nekünk fel kell vetnünk a kérdést, milyen jogon cselekszi ezt?

Hiszen ha a magyarok 1927-ben hallgattak, az megindokolható azzal is, hogy akkor nem panaszkodott senki. A németeknek sem volt egyetlen zokszavuk sem. Erdély kisebbséglakta megyéiben kifo-

gástalanok voltak a választások.

De vajjon most is ez a helyzet?

Vajjon nem látja Hans Otto Roth és vele együtt a német párt, hogy a választási terror miatt milyen késhegyig menő harcot folytat a parlamentben a magyar párt? Nem látja a kontesztációk özönét, a melyekkel — ha egymás mellé raknók őket — be lehetne fedni egész Nagyküküllőt?

Hogy lehet a két helyzetet párhuzamba vonni? Négy évvel ezelőt elédettek voltak a szászok is, svábok is, magyarok is. A kisebbségi frontközösségen nem volt rés. Az ukránok panaszai — melyekre most a német párt elnöke hivatkozik — még nem érték el hozzánk. Besszarabia és Bukovina messzebb fekiüdtek Erdélytől, mint Európa Amerikától. Az ostromállapot, a hadbíroság és a cenzura végeláhatatlan óceánjai választották el a tartományokat egymástól. Csak néha kaptunk külföldi lapokból hírt felőlük, ezt is félve olvastuk, hiszen a falnak is füle volt és a földnek is szeme volt.

A magyarság gyermekei együgyűséggel ugyan, de igen nagyvonalu politikai elgondolással paktumot kötött Averescuékka a maga javára, a németek javára, minden romániai kisebbség javára.

Becsapták.

A németek most viszont választási kartell kötöttek minden nemesebb cél nélkül, még a szabad és tiszta választást sem állítva feltételként. Csupán önmaguk javára.

Nem csapták be őket.

Hol van e két helyzet között a párhuzam? Mi nagyon tiszteljük Hans Otto Rothot, kitünő politikusknak, tiszta szándéku embernek tartjuk.

De a hasonlatát inkább vonja vissza. — Kissé sértő ránk nézve.

Végül meg kell jegyeznünk azt is, hogy lehet, Nagyküküllőben tiszta volt a választás. Csudás véletlen. De Brassóban

például már nem.

Pedig Brassóban is volt német jelölt, a ki együtt haladt a kormánnyal. S Brassóban is volt terror, csunya hamisítás, becsstelen aknamunka, csendőrszurony, zsandár-fogda.

A saját pátriájáért esetleg vállalhatja a felelősséget Hans Ottó Roth. De vajjon a többi német megyékért is vállalja?

Nem érzi szükségét annak, hogy élesen tiltakozzék, mert a kormány a német polgárok szövetségét használta fel egy másik kisebbség legelemibb szabadságjogának sárbatiprására? Nem gondolja, hogy ez a hallgatás meggyalázó a kisebbségi sors eszményi közösségére? Hogy a falmelletti csend léket vág egy már-már kialakuló erkölcsi egységfronton?

Olyan nagy nyereség ez a tiz mandátum, amit a kormánypárti tehén tőgyéből kifejttek, hogy érdemes érette meglapulni?

*

Három évvel ezelőt, amikor a nemzeti-parasztpárt kormányra jutott, Hans Otto Roth Pop Csicsó Istvánnal beszélgett. Azt mondotta Pop Csicsó, hogy az új kormány tiszta választásokat csinál, nem lesz korrupció, boldog lesz az ország.

— Nem hiszem — felelte Roth. A választás lehet ugyan szabad, de egy nemzedéket nem lehet pillanat alatt ujraszülni. A tiszta szavazás csak előfeltétel, de nem eredmény...

Mégha valamennyi német képviselő is tiszta uton jött volna be, e hallgatás, e meghunyászkodás mellett az ő sikerük nem eredmény.

Az eredmény az lenne, ha a könnyen szerzett mandátum nem bírta volna a néma csendre őket, hanem kiállának a porondra és megmondanák a véleményüket.

Ez lenne az eredmény. Nem egyetlen parlamenti szezonra szólana, mint a 10 mandátum, hanem nagyon hosszú időre. Ahogyan az igazi eredmények szoktak. Az erkölcsi eredmények.

Ölben vitték a bitófa alá Szabóné és Csordásné méregkeverőket, akiket ma reggel Szolnokon kivégeztek

Borzalmas jelenetek között hajtott végre Kozarek hóhér a halálos ítéletet

Szolnok, június 17.

Ma reggel hat órakor a szolnoki törvényszék udvarán Kozarek hóhér végrehajtotta a halálos ítéletet Szabó Lászlóné és Csordás Bálintné nagyrévi méregkeverő asszonyokon.

A fegyőrök először Szabó Lászlónét vezetik elő a siralomházból, amelynek már a küszöbén összeesik.

Ölben viszik a bíróság elé, amely kihirdeti előtte, hogy egyrendbeli gyilkosság és kétrendbeli gyilkosságra való felbujtás miatt a Kuria végső ítélen halálra ítélte és a halálos ítéletet a kormányzó megerősítette. Ahogy a bírói szó elhangzik, Szabóné újból összeesik, úgy hogy a bitófa alá is ölben viszik.

Itt felloccsolják, majd összekötözik és Kozarek pillanatok alatt végez vele. Az orvos tíz perc múlva konstatálja a beállott halált. Az akasztófát, amelyen Szabóné perkelruhás, rongyos fekete harisnyás holtteste függ, egy vászonzóló hevenyszöve összetakolt spanyolfallal kerítik el,

hogy a mellette álló másik akasztófán kivégzésre kerülő Csordás Bálintné a szörnyű látványtól megkíméljék.

Ezután Csordás Bálintné hozzák ki a siralomházból. Valósággal állati üvöltéssel tántorog elő:

— Kegyelem!... Jaj! Könyörüljenek! Csordásné is nagynehezen a biták elé vonszolják. Előtte is felolvassák a rávonatkozó ítéletet, amely háromrendbeli

gyilkosságért és egyrendbeli felbujtásért mond halált fejére. Csordásné, amikor az elnök szájából elhangzik: Hóhér, átadom önnek az ítéletet, teljesítse kötelességét —

tombolni kezd, rettentően karmol, rug és harap, végül Kozarek hátulról elkapja a nyakát és odavonszolja a bitófa alá.

Itt azonban Csordásné ismét kitépi ma-

Jonescu ur folytatja...

385 magyar vasutast bocsátottak el Szatmáron

682 tisztviselőt nyugdíjaztak

Szatmár, június 17.

A szatmári CFR. üzemféligyelőség területén 682 vasúti tisztviselőt rendelkezési állományba helyeztek, mivel betöltötték szolgálati idejüket. Nyugdíjazásuk július elsejétől szól. Valamennyi nyugdíjazott régi, jó vasutas, akiknek távozása pótolhatatlan ürt hagy a vasutnál.

A tisztviselőkn kívül 385 fűtőt, mozdonyvezetőt és váltóort, akik valmenyien magyarok és elbuktak a nyelv-

gát, újból verekszik, mignem a hóhér és pribékjei lefogják és megkötözik. Csordásné önkivületi állapotban adja meg magát sorsának. Kozarek vele is gyorsan végez, a halál nála is tíz perc múlva áll be.

A két holttestet egy ideig a bitófa alá hagyják függeni, azután a halottas kamarába szállították, ahonnan még ma eltemetik.

vizsgán, bocsátanak el állásukból, ugyancsak július elsején, három havi végkielégítéssel. Az elbocsátások teljesen törvénytelenek, miután valamenyien jogosultak a nyugdíjra, amelynek díját hosszú éveken keresztül levonták tőlük.

Az elbocsátott vasutasok nem fogadják el a végkielégítést, hanem perrel támadják meg az elbocsátó határozatot

A tömeges elbocsátások és nyugdíjazások miatt óriási az elkeseredés.

Porumbáki porcellán

A gyűjtők és műbarátok, akik eddig csak a Alt-Wien, Sevres és Kina porcellánreprekét iránt érdeklődtek, jól lennének, ha gyűjtői lelkesedésüket odairányítanák Alsóporumbák felé.

Porcellánrajongók: figyelem! Megszületett a porumbáki porcellán. Nagyon érdekes és a porcellánszennvedély szemszögéből nézve, hallatlanul izgalom, hogy, a míg Alt-Wien, servesi és kínai vázák, csészék, tányérok és nippes ritkaságuk és értékük ellenére is, úgy rítkásodnak a világban, hogy már nyugodtan szemétnek is nevezhetjük azokat, a porumbáki porcellánból idáig még csak egyetlenegy darab került forgalomba.

Aki majd abban a szerencsés helyzetben van, hogy megengedheti magának az utazás fényűzését és elbuzulhatik Alsóporumbákra, okvetlenül nézze meg a porumbáki porcellánt. Ezt az egyetlen példányban szerénykedő ritkaságot.

Látszólag olyan, mint egy közönséges porcellántányér, amely hétköznapokon babot, krumplót, pörköltet, puliszkát és egyéb vulgáris takarmányanyagot szokott felhabzsolni az éhes száj, vasárnap pedig töltött káposztát, vagy paprikás csirkét, jó zsíros, tejfeles lével, cukros salátával. Boldog tulajdonosa Saftu György porumbáki bácsika. Jómaga valamelyik nagypasárban vette, illő számú krajcárokról, esetleg lejekért. Maholnap, — lám, ilyen a szegény porumbáki ember szerencséje, — nem lesz pénz, amivel értékét felmérni lehetne.

Ez a tárgy nem azért nevezetes, mert finom kis cirádák, alkotóművészi képzelettel kifundált és megformált domborművek, vagy színteltek ékesítik. Sima kívül is, belül is, sőt kissé meg is kopott a használatban. Ha van valami kriksszkraksz, valami kibetűzhetetlen ákom-bákom rajta, akkor az minden művészek legnagyobbika, az élet monoton ritmusa véste és karcolta hajdan gyöngyszínű mázára.

Az élet cirádái tették ékessé Saftu bátyánk porcellántányérját, amely pünkösöd óta lett méltó arra, hogy porumbáki porcellánként, új fogalom gyanánt vonuljon be a porcellán történetébe. Ami pünkösöd másodnapján történt ezzel a tányérral, szinte egyedülálló a tárgyerek egyhangú életritmusaiban, de megadja a patinát és az értékjelzést a porumbáki porcellánnak.

Saftu György ezen a napon beállított a porumbáki boltocskába.

— Nagysága, — mondotta a boltosnának, — itt van a tányérom. Adjon nekem ezért, kérem szépen, két lej ára patkószertedéig. Fel kéne üssem a lovak lábára a patkót, mert megyek a szebeni vásárra, eladni azt a kis buzát, mi-egymást... Csak szerdáiig, nagysága... Akkor behozom a két lejt.

Saftu György alsóporumbáki gazdálkodó, 12 hold földcske, belsőség és két ló tulajdonosa, két lej ára patkószertedéig zalogba csapta a tányért, hétfőtől szerdáiig. Ezzel pedig megalkotója lón a porumbáki porcellán, amely nevezetességével verni fogja az iparművészet történetében nyilvántartott legértékesebb porcellánritkaságokat is.

Hogy miért? Mert kicsit mindnyájan Saftu Györgyök vagyunk és két lej ára patkószertedéig, vagy más díb-dáb portékáért hönünk alá fogjuk csapni a porcellánunkat, amelyről napról-napra fogyó mindennapi kenyérünk mellé enni szoktunk valamit, ha volt mit.

Csak szanaljanak, konszolidáljanak még sokáig minket: minden erdélyi tárgyérként szerint csaphatunk zalogba, földhöz, vagy akár az arra illetékes magas kormánytényezők fejéhez... Cserepeit eltehetjük e korszak értékes és ritka dokumentumai közé... b. i.

Lejben szedik ezután a kiviteli illetékeket

Bukarest, június 17.

A hivatalos lap tegnapi (június 16-iki) száma közli azt a minisztertanácsi határozatot, amely elrendeli a vámtarthatóságoknak, hogy a kiviteli illetékeket ezután lejben szedik. Ezzel az intézkedéssel érvényét veszítette az a régebbi rendelet, amely szerint egyes exportcikkeknek a vámilletéket idegen valutában, vagy pedig aranyban kellett leróni.

Megnyílt! Szz. 269 Uj szálloda!
NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA“, Buzești 3.
Egúgyas szobák 100—120 lejig, kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

Az osztrák kormány áldozata lett a Kreditanstalt katasztrófájának

A lemondott Ender-kormány helyett kerszoc—szocdem—koalíciót, vagy hivatalnok-kabinetet várnak

Bécs, június 17.

A hetek óta lappangó kormányválság tegnap este az Ender-kormány lemondásához vezetett. A délután 6 órakor tartott második minisztertanács után Ender kancellár megjelent Miklas szövetségi elnöknel s

benyújtotta kabinetje lemondását, amelyet az elnök elfogadott, egyben azonban az új kormány megalakulásáig felkérte Endert az ügyek további vezetésére. Ezután a szövetségi elnök hozzálátott a pártvezérekkel való tanácskozásokhoz.

A kormány bukását Winkler dr. belügyminiszter lemondása idézte elő. Winkler pártja, a Landbund ugyanis nem volt hajlandó belemenni abba, hogy a kormány további kezességet vállaljon a Kreditanstaltért, amelynek a fennmaradása érdekében újabb nyolcvan millió dollárt kellett volna garantálnia. A belügyminiszter lemondását azonnal közölték Vaugoin hadügyminiszterrel és alkancellárral, a keresztény-szociálista párt kormánybeli képviselőjével, aki a hirre autón visszautat-

zott a fővárosba. Délután 4 órakor összehívták a minisztertanácsot, amelyen megállapították, hogy a Landbund nélkül a kormánynak nincs meg többé a parlamenti többsége s így elkerülhetetlen a lemondása. Amint ugyanis ismeretes, Juch pénzügyminiszter pénzügyi szanáló-programja miatt pár héttel ez előtt a nagynémetek is megvonták támogatásukat a kormánytól, amelyből szintén kivonták képviselőjüket, Schürff igazságügyminisztert.

A kormányválságból való kibontakozás rendkívül súlyosnak ígérkezik. Szó van arról, hogy a szövetségi elnök ismét Ender-t bizza meg a kormányalakítással. Az átszervezett Ender-kabinet eshetőségén kívül beszélnek a keresztény-szociálisták és szociáldemokraták koalíciójáról is, ez azonban csak úgy jöhet létre, ha a két tábor mérsékeltabb csoportjainak sikerül egymással megállapodniok. Hivatalnok-kormány, vagy új választások sincsenek kizárva. Politikai körökben a krízis gyors megoldását óhajtják, tekintettel az általános pénzügyi válságra.

Villanypóznához akart kikötetni egy magyar munkást egy másik magyar munkástársával a temesvári téglagyár igazgatója

Temesvár, június 17

Kinos botrány tartja izgalomban a temesvári téglagyári munkásságot. A gyár igazgatója, Buna Demeter, az egyik magyar munkást, akire valamiért megharagudott,

ki akarta költetni a villanyoszlophoz egy másik magyar munkással, Nimcsovic Józseffel.

Az embertelen parancs teljesítését Nimcsovic megtagadta, mire az igazgató hadakétkialanul elcsapta a gyárból, egyidejűleg pedig feljelentette a csendőrségnél, hogy kommunista.

A csendőrség letartóztatta Nimcsovicot, a gyárudvaron levő lakásán házkutatást tartott, kénytelen volt azonban szabadon bocsátani, miután semmiféle bizonyítékot nem talált ellene. Buna igazgató erre a szigurancánál jelentette fel hasonló váddal, aminek következtében Nimcsovicot újból letartóztatták, majd feleségének születési helyére, Keresztes községbe toloncolták.

Nimcsovic eltoloncolását Buna igazgató arra használta fel, hogy a gyárudvaron levő lakásából kilakoltassa.

A szerencsétlen ember feleségét és holmiját is szekerre rakták és őket is kérésztésre küldték.

Buna Demeter urról tudni kell, hogy 1923-ig csendőrhadnagy volt, de a liberálisoknak olyan szolgálatokat tett, amelyek jutalmául beültették a temesvári téglagyár igazgatói székébe. Mint téglagyári igazgató nem sokat produkál, mert azóta rosszabb és drágább lett a téglá, ezzel szemben azonban kifejt egy nagyszabású

tevékenységet:

üldözi a gyárban dolgozó magyar munkásokat. Rendes szokása, hogy azt, aki akarata ellenére vét, kiköteti egy órára. A legutóbbi választásokon, mint civil, egy csendőrpátrullal cirkált és tartóztatva fel és pofozta a magyar választópolgárokat.

A Nimcsovic-ügyhöz hozzá tartozik az is, hogy a Magyar Párt intervenciója folytán, Balta Coriolán főpolgármester hármas bizottságot küldött ki a téglagyárba, hogy a helyszínen vizsgálja meg az ügyet. A bizottság vezetőjeül Schnitz Ferenc alpolgármestert delegálta, aki azonban,

azzal az ürüggyel, hogy beteg, kivonta magát a „kényelmetlen” misszió alól.

A másik két bizottsági tag erre egyedül jelent meg a téglagyárban, ahonnan azonban a cézári allűrökkel fellépő Buna igazgató ur

kitessékelte őket

azzal, hogy itt nem a főpolgármester parancsol, itt senki más nem rendelkezhetik csak ő.

A szegény Nimcsovic József, aki husz éve dolgozott Temesváron, tehát nyilvánvalóan oda illetékes is,

most nem mer elmozdulni Keresztes községből. Jól tudja, hogy a Buna ur és a Buna urak kezei hosszúak.

Ismételjük: A régi cári Oroszország módszere ez. Szépen haladunk előre. Most már van egy példa arra is, hogy valakitől meg lehet vonni a szabad költözködési és tartózkodási jogot is. Itt állunk kikötve.

Tőkés Ernő kontesztációja és az okos tanár históriája a szenátus előtt

Bukarest, június 17.

A szenátus keddi esti ülése foglalkozott a háromszékmezei választások igazolásával. Két kontesztáció érkezett be. Mindkettő magyar. A különbség azonban rendkívül nagy a két tiltakozás között. Az egyiket Sándor József jelentette be, hivatkozva arra, hogy a községtanácsok szenátorválasztásán erőszakkal behozott kormánypárti jelölt mandátuma már csak azért sem igazolható, mert

a „megválasztott” szenátor még nem érte el a törvényes korhatárt.

Csak 37 éves, holott szenátor a törvény szerint csak negyven éves ember lehet. A többség nem fogadta el a kontesztációt. Humoros oldaláról fogta fel a törvényesítést és igazolta a kormánypárti mandátumot nyilván azzal az indoklással, hogy „a megválasztott professzor és olyan okos, mintha már negyven

éves lenne”. A kormány nemsokára csodagyerekeket ültet a szenatori székekre.

A másik kontesztációt Tőkés Ernő adta be Sándor József megválasztása ellen. A szenátus azonban, annak ellenére, hogy a kontesztációt kormánypárti jelölt nyújtotta be, egyhangúlag visszautasította azt. A szenátus ezzel pontot tett Tőkés Ernő felháborító mandátum-hajszája mögé. A magyarság azonban nem intézheti el ilyen röviden ezt a minden ízében megbotránkozató és még a román öbbség undorát is felkeltő ügyet.

Tőkés Ernő beadott kontesztációjának egyik indoka így szólt: a nagyajtai körzet választási elnöke kifejezetten részrehajló érzelmeket tanusított a Magyarpárt javára, a Magyarpárt vezetőjével állandó érintkezést tartott fenn, sőt annyira ment, hogy a választókat a Magyarpárt javára befolyásolta. Ez azonban csak a kontesztáció. A választások alkalmával ugyanis Tőkés

Somlay Artur
Tóth Böske
Somlay Julia
Bokay Ferenc
Mártonfy Emil
Koppány Erzsike
Sipos Erzsike
Hajmássy Miklós
Rajnai Sándor

lépnek fel a Budapesti Vigszínház brassói vendégszereplése alkalmával!

Június 24:

A töltőtoll (Fodor)

Június 25:

A kenyérkereső (Maugham)

Ernő mindent elkövetett, hogy a lelkiismeretes választási elnököt azzal a bíróval cseréltesse ki, akinek az asszisztálásával Torján olyan csufosan ellopták a képviselőválasztások szavazatait. Először arra akarta rábíri a kötelességét teljesítő bíró, hogy jelentsen beteget s így engedje át a helyét, amikor azonban ezt a bíró kerekén visszautasította, Tőkés Sepsiszentgyörgyre hajtattott s a prefektussal összejátszva délután mégis sikerült leváltania a bíró. Ezzel azonban a végeredményt már nem sikerült befolyásolnia.

Tőkés Ernő választási magatartásával egyébként az egyházi főhatóság is foglalkozni kíván.

Ez a kiméletlen történet ugyan a bukaresti református esperesi hivatalos borítékjaiban és száma alatt küldögette szét röpiratait s ezekben a röpiratokban osztrák-magyar kamarilának nevezi a Magyarpárt vezetőségét.

Bethlen György és Ugron István, a Magyarpárt jelenlegi és volt elnökei egyben a református egyházkerület főgondnokai is. Ugyancsak főgondnok Sándor József is, akivel a választásokon Tőkés szembe került, mint kormánypárti elenjelöltet.

Egyházi részről a fegyelmi vizsgálat azn a címen indul meg Tőkés ellen, mert választási röpiratait az egyházi hivatalos borítékjaiban és hivatalos száma alatt küldögette szét, másrészt a főhatóság engedélye nélkül jelöltette magát a kormánylistán. Mindezek tettejébe még hazudott is. Amikor ugyanis az egyházi hatóságok ebben az ügyben kérdést intéztek hozzá, hivatalos levelben jelentette, hogy jelöltetését visszavonta. Pedig nem vonta, sőt akkor indította meg az izléstelen és felháborító plakátháborút.

Bocu Sever

tartományi igazgató ellen megindult a bűnügyi eljárás

Temesvár, június 17.

Az a vizsgálat, amelyet a pénzügyminisztérium utasítására két vezérfelügyelő indított a bűnügyi tartományi főnökség pénzkezelésének felülvizsgálására, ma véget ért. A pénzügyminisztérium és a belügyminisztérium közös utasítására a vizsgálat aktáit áttették a temesvári ügyészségre, ahol Popescu Marin ügyész rövidesen megkezdi a kihallgatásokat. Elsősorban természetesen Bocu Szever dr. volt tartományi igazgatót hallgatják ki az ügyészségen, mert neki kötelessége elszámolni a 6 millió lejre rugó összegekről. Rajta kívül kihallgatják a tartományi főnökség több magasállású tisztviselőjét is.

Bocu dr. kijelentette, hogy emelt fővel tekint a bűnügyi eljárás elé, mert a 6 millióról el tud számolni s legfeljebb az elszámolás nem lesz teljesen szabályos. Temesvár politikai köreiben óriási érdeklődéssel tekintenek az ügy újabb fejleményei elé.

Igazolják, szavaznak; igazolják, szavaznak

Késsel fenyegették egymást a kommunisták és a többségiek

Jorga szerint nem ő, hanem az ország a bűnös

Bukarest, június 17

A kamara keddi délutáni ülésén rendkívül épületes botrány keletkezett Jorga miniszterelnök és Mihalache volt belügyminiszter között. Számos kontesztáció elhangzott és számos mandátum igazolása során Mihalache emelkedett szólásra s kijelentette, hogy

történetek után letesz minden reményéről, elő sem terjeszti a maga kontesztációját, hisz annak a sorsát előre látja.

Kell szögeznie azonban azt, hogy sőt folt maradt az országban az, ami történet s rendkívül sajnálva Jorgát, akinek a lelkiismerete mindezt elviseli. A játék nagyon veszélyes, s ő sohasem hitte volna, hogy Jorga a nevével fedezhessen ilyen erkölcstelenségeket.

Jorga nyomban válaszol Mihalachenak, de rendkívül idegesen. Azt fejtette, hogy ő nem tehet mindarról a sok bűnről, amit az előtte uralkodó rezsimnek hozott létre. Ő nem érzi magát bűnösnek. *Ez ország bűnös!*

Ez a könnyelmű és meggondolatlan kijelentés irtózatot váltott ki. Még a többség is zúgott, az ellenzéki román pártok pedig a helyükről felugrálva ordítottak:

Nem az ország bűnös! Őn a bűnös! Jorga sápadtan akart tovább beszélni, de a hangja elveszett a viharban. Erre kihagyta a helyét és a gyorsírók közé ment. Ott diktálta le, amit mondani akart. Ő nem az ország népét vádolja, hanem a politikusokat, akik elhívték a választások és a visszaélések magvait. — Nem vállalhatja a felelősséget azokért, akik tőle függetlenül történtek. De vállalja a felelősséget mindenért, ami ezután történni fog. Minden eszközt meg fog ragadni, hogy a közállapotokat megjavítsa. Ez a gyűlés így fejeződött be. Utóreggel azonban a szerda délelőtti gyűlésen is részt vehettek voltak, mindaddig, amíg Jorga alkalmat talált a kimagyarázkodásra.

Azt a gyűlést egyébként újabb heves botrány nyitotta meg, ami a kommunista képviselőkkel kapcsolatban tört ki.

Bratescu lupista képviselő tiltakozott az ellen, hogy a választások validálását ilyen könnyen lerázza magáról a kamara. Különösen a beszarabiai eredményeket bírálja, mert a beszarabiai megyékben valóban borzalmas visszaélések voltak. Ez a terület pedig amúgy is eteg szemcsés, egyenesen lelkiismeretlenségű, hogy az amúgy is elkecseregetett országot ilyen eszközökkel is vadítják.

Hasonló értelemben beszélt Jacobescu nemzeti parasztpárti képviselő is, külön megemlítve, hogy

a kormány még a bírakat is felhasználja a népakarat meghamisítására, mi nézete szerint súlyosan végsőleges eltörlendő.

Adatok vannak arra, hogy a bírák a csendőrökkel egyetértve milyen eszközökkel dolgoztak például Cetatea-Alba megyében.

Júniusban volt igazságügyminiszter: Igen, még a bírói kart is bevonták ebbe a borzalmas fertőbe!

Jacobescu folytatja a beszédét s kitér arra, hogy miért voltak és miért lesznek ilyen körülmények között a kommunistáknak további sikereik.

Patrascanu: Talán rosszul esik önnek, hogy sikereket értünk el? Hogy egyáltalában itt vagyunk?

Pamfil Seicaru: Biztosítom, hogy nem sokáig lesznek itt!

Imre Aladár: Rendben van! Ha innen megérgetnek, akkor kimegyünk az utcára! Nichifor Robu (magából kikelve felugrál és a kommunisták felé): Ha nem beszélgetnek el azonnal oda megyek.

El is indul, de képviselőtársai lefogják, s tájékozva ordítja:

Parosok, technikusok, szakmunkások, gazdálkodók

Értékes azonnal ujonnan megjelent specialis szak-könyv jegyzékeinket. 56 oldalas mezőgazdasági, vagy 44 oldalas ipari és technikai szakkönyvjegyzékeinket minden érdeklődőnek teljesen ingyen küldjük. — Brassói Lakos Könyvosztálya.

— Kést szurok belétek!
Patrascanu: Azt a kést azonban először én forgatom meg a hátadban!

A zaj akkora, hogy az ülést fel kell függeszteni. Rövid szünet után Vlascamegye kerül sorra. D. R. Joanitzescu sorolja fel a nemzeti parasztpárt nevében mindazokat a törvénytelenégeket, amiket a hatóságok elkövettek. Jorga türelmetlenül hallgatja az adatokat, de nem sokáig bírja, hanem közbekiált:

— A politika fertőzte meg az országot. Ha nem lett volna politika, nem lettek volna ilyenek a választások!

D. R. Joanitzescu: Igaza van a miniszterelnök urnak. Ha nem lett volna politika a választásokon, akkor a kormány nem lelkiismeretlen bírakkal és szuroknyos csendőrökkel választott volna.

Radian (kormánypárti): Önnek egyáltalában nincs erkölcsi joga kritizálni, mert ön elárulta a nemzeti parasztpártot. Elárulta a barátait!

D. R. Joanitzescu: Ha ezt nem bizonyítja azonnal be, úgy kijelentem, hogy Ön aljas rágalmozó!

Percekig kínos csend, aztán Radian a következőket mondja:

— Bizonyítani tudom, hogy Ön tárgyalt a kormánnyal s azt az ajánlatot tet-

te, hogy Vlascamegyében engedjék be s cserébe mérsékli a propagandát Ilfovban.

Dr. R. Joanitzescu: Szégyentelen közönséges hazugság!

A botrány újra kitör s D. R. Joanitzescu csak percek múltán tudja folytatni beszédét:

— Az egész választás alatt nem találkoztam Argetoianuval. Mindössze Pamfil Seicaru-t kértem, hogy járjon közbe, enyhítsenek már valamit az elviselhetetlen terroron.

Pamfil Seicaru: Ez igaz. Radian annyira fiatal, hogy nem is tudja milyen súlyos kijelentéseket tesz.

A választást igazolják s Cuza az ülést bezárja.

A szenátus éjjeli ülésén, szinte minden vita nélkül, sorban igazolják a fehérmegyei, máramarosi, kolozsmegyei, hunyadmezei, teleormani, campulungi, brailvai, aradmezei, temesmegyei, szatmárnegyei és udvarhelymezei választásokat. Braila-megyénel Potarca hevesen harcolt, de eredmény nélkül.

A szerda délelőtti ülésen Alexe lupista pap-képviselő ad alkalmat Jorgának arra, hogy kimagyarázza az ország bűnöségére vonatkozó elszólását. Késettől hangon jelenti ki, hogy talán mégsem szabad vádolni és bántani a bírakat.

Aztán az is kétségtelen, hogy Jorga miniszterelnök súlyos szavakat mondott a múlt ülésen, ő azonban bizonyos abban, hogy a miniszterelnök szavait félreértették.

Cuza elnök nyomban be is jelenti, hogy Alexenek valóban igaza van, a miniszterelnök szavait valóban félreértették. Aztán Jorga áll fel s megköszöni Alexenek a higgadt hangú felszólalást. Beismeri, hogy sajnálatos tumultust okozott, de a legnagyobb szégyennek tartja azt, ha valaki az ő hazafiasságában kételkedni mer.

Ő már öreg ember s anélkül vállalkozott az országkormányzás nagy munkájára, hogy ebből valami haszna lenne. Nincs haszna belőle a pártjának sem, ő nem a pártját képviseli a miniszterelnöki székben.

A többség természetesen viharosan ünnepli az elérzékenyedt Jorgát.

Aztán a máramarosi választási eredmény igazolására kerül a sor. Modreanu lupista, és D. R. Joanitzescu nemzeti-parasztpárti harcolnak a megsemmisítés mellett. A többség azonban szavaz. Leszavaz.

Gorj-megyénel Isac Juon, a Kamatellenes Liga képviselője nyújt be kontesztációt. Eleven képét festi a terrornak, ami ott lezajlott. A választás alatt ő is börtönben ült, onnan jött a parlamentbe is. A többség itt is igazol.

Román-megyénel Turtureanu georgista bizonyítékokkal vonul fel, hogy a visszaéléseket liberális ügynökök rendezték meg s a megye cári hatalommal felruházott ura a választások alatt a liberálisoktól kiküldött segéd-prefektus volt.

Cuza: A vádak a liberális párt ellen szólanak. A liberálisok visszaélései miatt a kormány nem tehető felelőssé. Az, amit a liberálisok csináltak, az tényleg nagyon megbotránkozató és magam is csudálkozom rajta. A kormánynak azonban nincs ehhez semmi köze.

Szavazás. A mandátumokat igazolják és Cuza az ülést bezárja.

„Ez burzsoa-parlament, — menjenek ki!”

A szerda délutáni kamara ülés a román-megyei választási eredmények igazolásával kezdődött. Manolescu-Strunga, az ottani liberális főhadvezér próbálta bizonyítani, hogy visszaélések nem voltak. Igyekezete felesleges volt, mert a többség anélkül is simán visszautasította a kontesztációt.

Ezután került sor Biharmegyeire, ahol a kommunista mandátumok körüli előrelátható botrány csakugyan bekövetkezett. Az első felszólaló Mirescu szociáldemokrata képviselő volt, aki pártja nevében tiltakozó nyilatkozatot olvasott fel az ellen, hogy a kommunista mandátumokat megsemmisítsék.

Patrascanu: Nem kérik a maguk védelméből. Tiltakozom a szociáldemokraták tiltakozása ellen.

A botrány nyomban kitört, a többség fülkeltető zajjal támad a kommunistákra és egyre több hang hallatszik:

Kifelé velük.
Patrascanu a zajban is folytatja beszédét és egymásután sorolja fel azokat a súlyos visszaéléseket, amelyeket a választások során a kommunisták terhére elkövettek.

Hangok a többségből: Hiába minden, ez burzsoa-parlament! Menjenek ki!

Aztán Imre Aladár beszél. Ő is tiltakozik az ellen a terv ellen, hogy a kommunista mandátumokat megsemmisítsék. A visszaélések olyan brutálisak voltak Biharmegyében, mint másutt sehoh az országban. Rozványt a csendőrök félholtra verték, bordáit betörték.

Hangok a többségből: Ugy kell neki.
Munteanu lelkész: A határmenti kommunisták valamennyien irredenták is. Nagyszalonta nemcsak kommunista, hanem irredenta fészék. Kérem, hogy dobják ki innen a kommunista képviselőket.

Azután ismét Patrascanu beszél. Kijelenti, hogy a bihari kommunista szavazatok megsemmisítése olyan jogsértés lenne, amelyet a parlament nem követhet el. A terror szinte leirhatalatlan volt s ennek ellenére a kommunisták az országban közel 80 ezer szavazatot kaptak. Azt bizonyítja ez, hogy a kommunista képviselők valóban a munkásságot képviselik.

Ezután Imre Aladár ismét szóhoz jut, rövidesen azonban megakad beszédében, mert tumultuózus jelenetek játszódnak le körülötte. Állandó közbekiáltásokkal zavarják, számos képviselő a szónoki emelvény elé áll és valósággal az orra alatt hadonászik.

Robu (cuzista): Mi az latent és a nemzetet képviseljük itt, ez az ember azonban egyiket sem. A nemzetet azért nem, mert nemzetközi, Istenben pedig nem hisz.

A többség követeli, hogy Cuza zárja

be az ülést, Imre azonban nem hajlandó távozni az emelvényről. Később még is lép, mire Cuza csenget, hogy az ülést folytassák.

Alig telik azonban két perc, a botrány újra kitör. Valamelyik képviselő ugyanis Dán István famunkás marosvásárhelyi mandátuma ellen emel óvást. Erre a kommunisták felugranak, folytonosan közbeszólnak, aminek következtében a szónok szava teljesen elvész.

Amikor e sorokat zárjuk, úgy az ülés-teremben, mint a folyosókon a legnagyobb zűrzavar uralkodik.

Szinte biztosra veszik, hogy a többség még ma kimondja a kommunista mandátumok érvénytelenségét.

KIÜRITIK A KARZATOT

Legutolsó jelentések szerint a sorozatos botrányok végül is abban kulmináltak, hogy

Brüning egyelőre marad

A német szociáldemokraták megmagyarázzák, miért mentették meg újból a Brüning-kormányt

Berlin, június 17.

Megirtuk tegnap, hogy a pártvezérek tanácsa 24 szavazattöbbséggel elvetette a szélső jobb és baloldali ellenzéknek azt az indítványát, amellyel a birodalmi gyűlésnek rendkívüli ülészakra való összehívását követelte a legújabb szükségrendelet súlyos intézkedéseinek a megvitatása céljából. Az indítvány mellett szavaztak a nemzeti szociálisták, a német nemzetiek, kommunisták, gazdasági párt és a Landvolk, miután azonban a szociáldemokraták a kormány elutasító álláspontjára helyezkedtek, az kisebbségben maradt. A kormány oldalára állottak a szociáldemokraták annak a javaslatnak a kérdésében is, amely a szükségrendelet módosításának a tárgyalására legalább a Reichstag költségvetési bizottságának az egybehangos kívánta.

Ha a szociáldemokraták közös frontba állottak volna a nemzeti szociálistákkal és a kommunistákkal, úgy a Brüning kormány bukása minden va-

lószerűség szerint kikerülhetetlen lett volna.

Este a szociáldemokrata párt vezetője közleményt adott ki, amelyben kifejti, hogy

azért szavazott a birodalmi gyűlés összehívása ellen, mert Brüning kancellár hajlandónak nyilatkozott a szükségrendelet egyes pontjainak a szociáldemokraták kívánsága szerinti módosítására.

Hír szerint Brüning azon a megbeszélésen, amelyet Breischeiddel, a szociáldemokrata párt parlamenti csoportja elnökevel folytatott, kijelentette, hogy hajlandó a szükségrendeletet adott időben a költségvetési bizottság elé utalni.

„OLLA”
GUM...
a világ-márka!
Egészsége érdekében
óvakodjék súlyos utazatoktól!

»Az Almási-kölik nevű földalatti nagy Uregnél Erdély Nagy Fejedelemségben, Nemes Udvarhely Széken a' Homorod Almás nevű falu határán«

AVAGY: Az Orbán Balázs- emléktábla leleplezése körüli dolgokról, melyek történtek vala június havának tizennegyedik napján, az Ur ezerkilencszázharmincegyedik esztendejében

Az Almási-barlang fenti „környülrírását” a barlangról készült egykori „allyrajz”-ról vettük, mely „Hatvan Bétsi Öles Mérték, melyben Egy Czoll Tiz Öleket teszen” és mely „allyrajzot felmérte és rajzolta N. Kedei Fekete István földmérő”

Fekete István földmérő uram már az „allyrajz” legendájában természeti tsudának minősíti e barlangot és ha most kedves nainitást látunk is abban, hogy Fekete a barlang egyes üregeinek formáit uram a barlang egyes üregeinek formáit madár, kigyó, sárkány és egyéb szörnyeknek rajzolta az allyrajzon, de a „tsudát” nyugodtan áttemelhetjük a mai mentalitásba és irhatjuk modern ortografiával: csodának.

Es ha már itt tartunk a transcendentálnál írjuk meg, hogy e barlang nem járur leányának feltámasztása, mikor el kell kábitani a lázongó értelmet, sem a Vörös-tenger gigantikus, lélekzetelállító kettéválasztása, inkább olyan a „tsudák” közt, mint mikor Szent Erzsébet kölényében az alamizsnának szánt kenyérkék rózsákká változtak... Inkább bájos, mint félelmetes, inkább meglepően szép, mint érthetetlenül leigázó.

De „tsuda”...
Es kérdem kedves világmentő hölgyeim — kiknek sex-appealját a Garda-tó nem egyszer tükrözte vissza — vagy világmentő uraim — kik unottan dobált szivarcsutkájukat a Pont-Neuf-ről a szennyes Szajnába — látták a „székely kötélynek” azt a csodás „rácát”, mely Almástól Vargyasig húzódik s melynek egyik oldalában egberontó bércek tövében ott van a Barlang...?

Ugy-e nem látták? Pedig az egész itt van az önök kedvesen filos, vagy férfiasan római orruk előtt.
De hiába, mégis más az, ha az ember nekitámaszkodik a tenniszhaló cölöpének, — s miközben az égen lusta felhők usznak a teli flörtök irányában s az ősz barna és piros könnyei potyognak — ilyeneket mond: Gastein, Porto-Rosé, Café de la Paix, Rax-hegység, mintha azt mondja: Vargyas pataka, Bálványos-pár, Gyilkostó, Almási-barlang... Persze. Más

Azért tavaly is öt amerikai nézte meg a barlangot és bámulták meg a hegy alatt eltűnő és lejjebb ismét előtörő Vargyas-patakát és szétfényképeztek egy kodaxot. Viszont valószínű nem szoktak tenniszezni.

A Brassói Turista Egyesület — mint már röviden közöltük — június 14-én leplezte le az Almási-barlangban az Orbán Balázs emléktábláját. Orbán Balázs a „legnagyobb székely, megint csodát csinált: összegyűjtött Brassó, Háromszék, Udvarhely és Csík-székéből vagy kétezer embert a barlangnál. Ezt a meglepő tömeget — még csak egy rongyos footballmeccsre sem volt kilátás — elvitte egyrészt a kegyelet, másrészt az Erdély és messze föld e gyönyörű specialitása iránti érdeklődés.

Az ünnepség déli tizenkét órakor kezdődött, melynek során ünnepi beszédet mondott Szabó Béni országgyűlési képviselő, énekelt a udvarhelyi és a vargyasi dalárda, táncoltak a löpőtej lányok és az ároátfalvi legények, Farcádi Sándor költeményekkel szerepelt és még több alkalmi szám hangzott el.

E cikknek nem célja, hogy részletesen méltassa az ünnepséget, vagy felfedezze az Almási-barlangot és környékét.
E cikknek igénytelen célja — itt a világesemények közt, de mikor az emberek azért mégiscsak gondolkoznak a nyári programon — mindössze egy kis gesztuscsinálás — a saját főztünkhöz.

Homoródalmáson túl a vidék azt mondja az autónak: hól Innen gyönyörű szűz erdőn visz a pácacsokkal szegélyezett ut a tető felé. Ózek villannak át a tisztásokon, rigók forgatják fejüket kíváncsian az ághegyen és ha szerencséd van felfedezel egy-egy rozda-barna foltot is sikélni a bokrok közt — a rókát. Hícnák nincsenek.

A tetőről hűvös szellő szárítja homlokod s lenn a völgyben a Vargyas pataka nógat szapora csevegéssel. Ha hajlamod van, lejegyzed ezt a csevegést és kiadod egy perskötetben. Ez tiszta haszon lesz — a kiadóállalatnak.
A tetőn felséges kilátás nyílik a völgyre.

Mintha egy irtózatoss nagy kard kettéválasztotta volna a hegyet. A völgy alja kékes-zöldszinben borong, a csucs sziklái fehérén ragyognak a napsütésben. Az Alpokban képzelheted magadat, levelezőlapokat áruló tiroliak nélkül.

A tetőről ösvény visz le a patak medrébe és abban kell aztán haladni egészen a barlangig, égbenyuló sziklák közt. A patak vízében pisztrángok villóznak, a sziklák ormáról kőrözsák integetnek le.

Nagyvárádon elfogták a bukaresti Kiss Anna és Erzsike gyilkosát

Két napig bezárkózva volt a holttestekkel és vadházastársa leányán, aki miatt a dráma történt, többizben hullagyalázást követelt el

Nagyvárád, június 17.
A bukaresti északi pályaudvar mögött elkövetett borzalmas kettős gyilkosság tettesét, Marucz Józsefet, aki fejszecsapásokkal meggyilkolta a vele vadházaságban élő Kiss Annát és annak tizenhétéves leányát, Erzsikét,

ma délelőtt elfogták Nagyvárádon, az itteni ugynevezett ősi hid alatt, abban a pillanatban, amikor be akart ugrani a Körös-folyóba.

Marucz József elfogatása renkívül izgalmas és kalandos körülmények között történt. A gyilkos kömüves jónak látta, hogy otthagyja Bukarestet és hazajött Nagyvárádra, ahová való. A vonaton együtt utazott egy Böcis nevű váradai futballistával, akinek panaszkodott, hogy Nagyvárádon nincsen hová szállnia. A futballistának megessett a szíve az elkésredett emberen s felajánlotta neki szülei lakását, ahol azután a hétfőről-keddre virradó éjszakát töltötte. Reggel megköszönte a vendéglátást és eltávozott a városba azzal, hogy munkát meg keresni. Még a délelőtti folyamán

Böcis futballistának kezébe került a „Dimineata”, amely közölte a bukaresti északi pályaudvar mögött elkövetett gyilkosság felvételeit és a tettesről ott közzölt képből Böcis rémulően ismerte fel utitársát és vendégét.

Azonnal a rendőrségre sietett, ahol az esetet bejelentette.

A rendőrség még kedden kinyomozta Marucz váradai ismerőseit és felszólította őket, hogy amennyiben valahol eléjük kerül a gyilkos, azonnal értesítsék a legkö-

Más megoldást találtak:

Az utolsó pillanatban visszariadt a kormányattól, hogy Szabó Bénit megfosszák mandátumától

Bukarest, június 17.
A kamara kedd délutáni ülésén minden felszólalás és vita nélkül igazolták a brassói mandátumokat s így a Szabó Béni mandátumát fenyegető veszedelem elhárult. A kormány az utolsó pillanatban visszariadt eredeti szándékától. Lehet, hogy ebben a visszariadásban a német pártnak is van része. Értesülésünk van ugyanis arról, hogy

a német párt elnöke bejelentette a kormánynak: a szászoknak renkívül kellemetlen volna, ha a kormány ezzel a megengedhetetlen módszerrel biztosítaná nekik a szerződésben kikötött brassói mandátumot.
Az az irredenta-plakátvád erőszakolt és nevetséges, a Szabó Béni mandátumának megsemmisítése tehát magán viselné a mandátumrablást minden jellegzetességét. A brassói mandátumok igazolása ilyen előzmények után simán keresztülment. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Lapedatu meghátrált s lemondott a maga mandátumáról. Fritz Konnert javára, akit ez a mandátum a választási paktum értelmében teljes joggal megillet. A volt liberális miniszter, miután a Szabó Béni mandátuma ellen indított undorító hajszát a

Sas kereng a szakadék felett s a mohós köveken egy-egy eltévedt barázdabillegető bámulja magát a patak tükrében. Ha hölgy vagy, itt toalettet csinálhatsz.

A völgy két oldala mindjobban szűkül s ha parancsolod, itt kiborzonghatod magadat. Egy hajlás után aztán egy mohos oldalban ott ásit a barlang szája. Mindjárt keltő is. Egy kisebb és egy nagyobb.

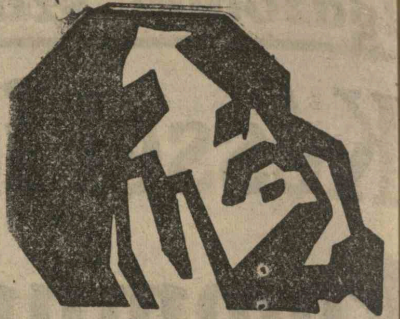
A barlangba persze világítóeszköz nélkül nem tanácsos bemenni. Es ha bementél, akkor addig mehatsz, ameddig éppen akarsz. A barlang teljesen, tulajdonképp még most sincs feltárva. Mégis a vállalkozó-kedvűek elszoktak menni egész addig, a nyílásig, melyen már csak hasoncsuszva lehet átmenni....

Azt hisszük, előéletnek ennyi elég, hogy rátereljük a figyelmet erre a „saját főztünkre”...

En részemről, mikor megint a tetőn voltam, elfantáziáltam, hogy mit lehetne ide csinálni.

Aztán „megláttam”, hogy mi lesz itt 10 év múlva.

Es elszomorodtam.
Mert a tetőn egy oszlopot láttam, azon egy táblát a következő felirattal: „A szászok köre — határa”.

A KINZÓ FÁJDALOM

feldulja idegeinket, környezetünk számára kiálhatatlanná tesz. Hogy a kinzó fájdalminktól megszabaduljunk

tablettákat

kell vennünk. Ez az egyetlen biztos szerfejtás, migrén, idegzsába ellen.

telkedünk abban, hogy a kormány ezt a szerződést be fogja tartani.

Ezzel kapcsolatban meg kell említenünk, hogy függetlenül a bukaresti tárgyalásoktól a brassói szászok hívatott sajtóorgánuma, a Kronstädter Zeitung renkívül férfias, becsületes és tárgyilagos vezércikkben tér ki erre a kérdésre is. Megállapítja, hogy a kormány a kötött paktum kifejezetten lemondásra kötelezi Lapedatu, amennyiben a szász-kormány szövetséges lista csak egy mandátumot ér el. Más megoldást a szászok nem képzelhetnek el s azon az áron, ahogyan a Fritz Konnert mandátumát a maga mandátumára feltékeny Lepadatu biztosítani kívánja, a német párt nem kér a mandátumból, hanem azt tisztelettel visszautasítja. „Az ilyen magatartás erkölcselensége előbb, vagy utóbb borzalmas módon bosszulná meg magát mirajtuk” — írja a lap. A brassói szászok békében akarnak élni mindhárom nemzetiséggel s ennek az óhajnak a jogosultságát senki sem vitathatja el tőlük. A kérdés csak akkor intéződik el becsületesen, ha Lepadatu lemond Fritz Konnert javára s aztán mindhárom brassói mandátumot nyomban igazolják.

Sajnos, német lapírunk erőteljes és férfias hangja későn érkezett el Bukarestbe. Lepadatu nem mondott le. A fejleményekre egyaránt kíváncsiak lehetnek az összes kisebbségek, mert végeredményében most már arról van szó, hogy a kormány állja-e és miképpen állja a szászokkal kötött írásos szerződést. Fritz Konnert-nek minden vitán felül jár az a mandátum, amit Lepadatu bitort el.

Pacelli biboros allítólag lemond a Vatikán külügyeinek irányításáról

Róma, június 17.
Az olasz lapok jelentései szerint XI. Pius pápa tegnapi kihallgatáson fogadta Ceretti biboros, akivel hosszú ideig tanácskozott. Ceretti biboros kihallgatását a lapok úgy magyarázzák, hogy a Vatikán külpolitikájában rövidesen fontos változás történik és Pacelli biboros pápai államtitkár, aki jelenleg mint Gasparri biboros utóda a Szentszék külpolitikai orientációt irányítja, megválna állásától és helyét a Szentatya Ceretti biborossal szándékozik betölteni.

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVŐINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEZVEZMÉNYEKET NYUJTJUK

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYAR RT. MAROSVÁSÁRHELY

Fiókok: BUKAREST BRASSÓ NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencziós árak!

Az új elnök üzenete a francia néphez

Páris, június 17.
 A kamara tegnap ülése, amelyen a francia miniszterelnök felolvasta Doumer a köztársaság új elnökének üzenetét, amelyet megemlékezett Franciaország gazdasági nehézségeiről, amelyek a szomszédos államok hasonló helyzetében látja. A gazdasági helyzet rosszabbodását a titkos szerződések politikai megállapodásaiban látja és ezért kéri a titkos diplomácia módszereit. Megszorgalmazta, hogy a francia mezőgazdaság a kamara messzemenő támogatásával járjon. Végül hangoztatta a világbéremegővítésének szükségességét.
 Doumer üzenetének felolvasása után

Franklin Bouillon tartott hosszabb beszédet, és támadást intézve Briand ellen és korrupcióval vádolva a párisi sajtót. Megemlékezett a boroszlói tüntetésekről, amelyek azt bizonyítják, hogy az egész német nemzet háborút akar. Beszéde végén bizalmatlansági indítványt tett a kormány ellen, de indítványát a kamara 310 szavazattal 267 ellenében elvetette.
 Ezután a Tardieu volt miniszterelnök pártjához tartozó Barety képviselő szólalt fel és ő is felvetette a bizalmi kérdést, amelyek eldöntésére újból elrendelték a névszerinti szavazást. A kamara 312 szavazattal 261 ellenében ezúttal is bizalmat szavazott a Laval kormánynak.

Behívás a most elbocsátott magyar vasutasokhoz

Brassó, június 17.
 A hibájukon kívül bajbajutott magyar vasutasok érdekében a Magyarországi Vasutasok Akciója lépett. Amint megirtuk, György gróf pártelnök vezetésével egy Szabó Béni, Pál Gábor, dr. Hejtsó Nándor, Jakabffy Elemér dr. és Iller József képviselőkből álló küldöttség kereste fel Valcovici közlekedésügyi minisztert, ki előtt feltárták a súlyos sérelmet, mire a miniszter ígéretet tett arra nézve, hogy az elbocsátásokat revízió alá veszi, az elbocsátottakat visszaveti, esetleg azonnali nyugdíjaztatásukról, vagy végkielégítésükről gondoskodik.
 A miniszter azonban ezen intézkedéseik megtehetése érdekében arra kérte a küldöttséget, hogy a kérelmi beadványban terjessze, eléje az ügyet, pontosan megnevezve, hogy kik és honnan lettek elbocsátva.

A miniszterrel folytatott tárgyalásra való tekintettel mindazok a vasutasok, akik most lettek elbocsátva, haladéktalanul szolgáltatassák be adataikat a lakhelyük szerint illetékes magyarpárti képviselőhöz, ahol pedig ilyen nincs, ottan a párt tagozatának vezetőségéhez, vagy esetleg közvetlenül a Magyarpárt Bukaresti irodájához, (Bukarest II. Str. Transilvaniei 6 sz.) hogy a miniszter által megküldött irásbeli beadvány elkészíthető legyen. Azok, akik a brassói inspectia területén lettek elbocsátva, adataikat haladéktalanul juttassák Szabó Béni brassómezei képviselőhöz, (Brassó, Károly király-u. 28). A vasutasok által beszolgáltatandó adatok a következők: Név, életkor, szolgálati beosztás, szolgálati idő, családi állapotok, annak megjelölése, tett-e az illető és mikor még megelőzőleg nyelvvizsgát és ha igen, minő eredménnyel.

Mára város fajkiáltása

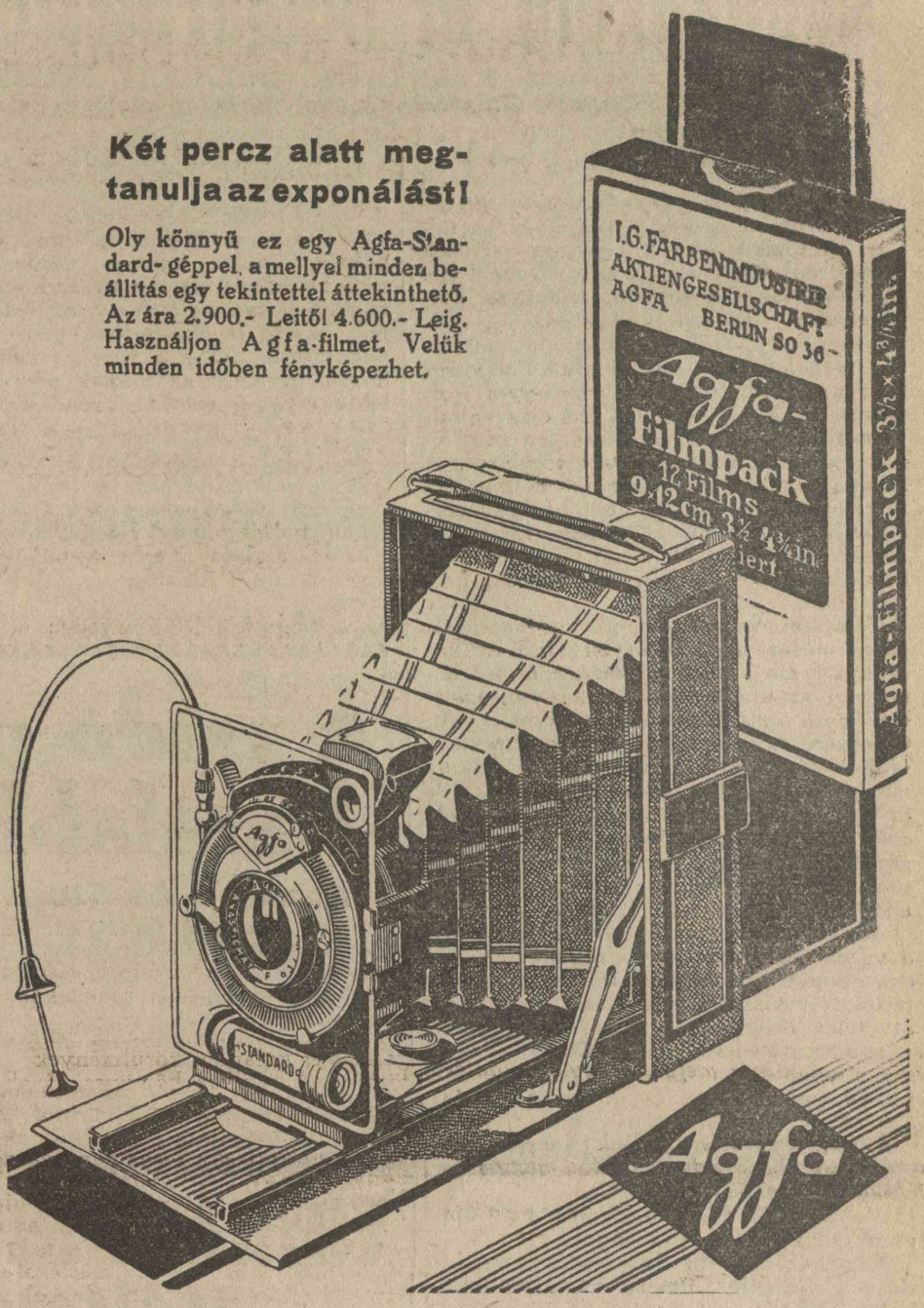
Nem könnyűélet, nem segély és nem inségakció kell a máramarosiaknak — hanem : munkaalkalom

Bukarest, június 17.
 Jurka Flavius, az új máramarosi prefektus honosan mozog a kamara folyosóján. Az utószója fele van memorandumokkal, melyek mind azzal foglalkoznak, hogyan lehet segíteni a kétségbeesett helyzetben lévő máramarosiakon. Minden memorandum egy fajkiáltás és a memorandum minden sora egy panaszos sóhaj.
 — Leírhatatlan a nyomor a Visó és az Iza völgyében, — kezdi nyilatkozatát Jurka prefektus, — a lakósságnak a szó szoros értelmében semmi munkaalkalma nincs és a legkétségbeesettebb nyomor karjai között vergődnek. Földjük nincs, amit megművelhetnének. A szeszere erdőmunkás él Máramarosban, akik közül az állami erdőigazgatóság csak néhány munkát tud alkalmazni. És, mivel munkaalkalom nincs, ezzel szemben munkás ezerszámra elhagyható, az állam csak harminc lejt fizet naponta... De ezt sem pénzben fizeti ki, hanem természetben. Így még azok is, akik munkát nem jutnak, a szűkösség élelmen kívül más jövedelmre nem tehetnek szert. Valaha a máramarosi munkásokat szerte vitték az egész országban, nagyon jó híruk volt, kiváló erdőmunkások, de, mivel az egész országban megjelent az erdőkitermelés, most ezek a valaha híres erdőmunkások, odahaza maradtak és — a szeszere néznek az éhhalállal.
 — A kormány kétmillió hitelt szavazott a máramarosi inségéseknél. Ezen összeg a nagyobb részéért élelmet vettünk, amit a szeszere szétosztottunk közöttük. Még van 20—22 millió élelmiszer, ami elosztásra vár. De a szeszere természetben ez sem szolgálja a célt, mivel az akciók kapcsán szétosztott élelmiszert a szeszere kapják az inségések. Idáig az állam 17 millió lejt követel a különböző akciók szétosztott élelmiszereik fejében. De egyelőre senki sem gondol arra, hogy akár a szeszere, vagy a multban szétosztott élelmiszerek elosztását a közeljövőben be lehetne szedni. A

máramarostak nem alamizsnát kérnek, nem inségakcióra van szükség, — hanem munkaalkalmat kell teremteni. Ez az egyetlen megoldás, hogy a kétségbeesés szélén álló máramarosiakat meg lehessen menteni. Most, a választások előtt, ezeket mondták a máramarosiak: Ez az utolsó alkalom, hogy a szavazatainkkal támogatunk benneteket, de, ha most sem érkezik a segítség, akkor mi már tudjuk, hogy mit fogunk tenni... És e burkolt fenyegetés nagyon komolyan kell venni, mert az éhes ember könnyebben követ el megdöglő gondolatlan lépéseket, mint aki jól van lakva.
 — Igen, ez az egyetlen megoldás, — folytatja Jurka prefektus nyilatkozatát, — munkaalkalmat kell teremteni. Csak most derül ki, hogy milyen súlyos és megdöglő gondolatlan lépést követtek el azok, akik még a nemzeti parasztpárti kormány alatt, politikai szempontokból megakadályozták, hogy a Grödelék hozzájáruljanak az erdőkitermeléshez. Könnyen lehetséges, hogy Grödelék a bekövetkezett dekonjunktúra miatt esetleg százezer lejt veszítettek volna az erdőkitermelésben, de — a máramarosi inségések meg lettek volna mentve. Leszögezem, hogy nekem egészen mindegy, hogy a közbirtokosság, vagy az állami erdőben indul meg a termelés, egyetlen szempont vezet, hogy végre: induljon meg a máramarosi erdőben a kitermelés, mely kenyeret ad a máramarosi éhezőknek.
 — Sajnos, a tavaszi munkálatok idejét már elkéstem, de őszig, amíg az erdőben a munka megkezdődhetik, közmunkákkal kell a lakósság segítségére sietni. Új utakat, új vasúti vonalakat kell munkába venni. Csak így, csak ezen a módon lehet az örvény szélén fuldoklókat megmenteni...
 A máramarosi prefektus néhány teljesen kidolgozott tervet hozott magával, amellyel talán fel lehet injekciózni Máramaros elalvadt vérkeringését. Abban az esetben, ha a kormánynak sikerülne megállapodást létesíteni

Két perc alatt megtanulja az exponálást!

Oly könnyű ez egy Agfa-Standard-géppel, a mellyel minden beállítás egy tekintettel áttekinthető. Az ára 2.900.- Lejtől 4.600.- Lejtig. Használjon Agfa-filmet. Velük minden időben fényképezhet.

Cseh- és Lengyelországgal, hogy a máramarosi sóvagonok, mint tranzit áru futhassanak keresztül a két országon, akkor a máramarosi só bevonulhatna Bukovinába és Bessarábiába. Ez évente több, mint 1500 vagon só elhelyezését jelenthetné. Ebben az esetben az aknasugatagi és rónaszéki sóbányákban megindulhatna a termelő munka. Ugyanez vonatkozik az élőállat tranzit forgalmára, miáltal a máramarosi állattermelés új lendületet kaphatna.
 Hogy eddig milyen szempontokból intézték a máramarosi sorsát, erre nézve csak egyetlen példát hallottunk Jurka prefektustól, de ez az egy eset annyira jellemző, hogy mindennél többet mond. Még a liberálisok alatt elhatározták, hogy egy vicinális vonalat építenek Sziget-Rónaszék és Petrova között. A terv kivitele már Juga nemzeti parasztpárti prefektusra maradt. De, mivel a rónaszékiek nem voltak nemzeti parasztpártiak és nem szavaztak a választások alatt Jugáékra, ezért elhatározták, hogy a vonalat Bártfalva felé fogják vezetni. Az aztán természetes, hogy — ilyen körülmények között — a vasúti vonal építéséhez — hozzá sem fogtak. Nem szavazatok ránk, — döglöjtek meg éhen... Ezzel a szociális politikával, persze érthető, ha eljutottunk a mai helyzetig.

Ilyen tanító is van Bosch Miklós temesvári igazgató ur épületes indítványa

Temesvár, június 17.
 Az emberi gondolkodásnak néha megdöglő mélységei vannak. Vagy talán éppen az emberies gondolkodás teljes hiánya a baj? A tótról szokta azt mondogatni a heccelődő néphumor, hogy „nem ember”. A svábról csak azt mondja, hogy „negyven éves korában jön meg az esze”. Bár erről volna szó s nem arról, hogy az alábbi temesvári eset két közmondás alanyának kicserélődését látszik igazolni. Természetesen távol áll tőlünk az általánosítás. Szilárd meggyőződésünk, hogy sok tót van, akinek már fiatalon megjön az esze és nagyon sok sváb lehet, aki ember a talpán. Ember. Vagy ha úgy tetszik, sváb ember. De nemcsak sváb, ember nélkül, mint az a temesvári muzeumba illő példány, amely az emberies gondolkodás teljes hiányáról tett tanúságot.
 Ime a tudósítás: A Temesvár-józsefvárosi katolikus hitközség közgyűlésén Bosch Miklós igazgató, a sváb népközlősség nevében furcsa kívánsággal állt elő.

Azt kívánta, hogy az egyház most épülő iskolát úgy rendezze el, hogy abban a sváb és a magyar gyerekek ne érintkezzenek egymással. Legyen külön bejáratuk, külön folyosójuk, külön udvaruk és külön játszótérük, mert sváb szempontból nem kívánatos a gyermekek összevegyülése. Bosch Miklós mondta ezt, a sváb igazgató.
 A megdöglő indítványra Metzger Márton plebános válaszolt. Kijelentette, hogy a magyar gyerekek nem fogják lelkileg inficiálni a svábokat. Az ilyen szétválasztás csak gyűlöletet szítana a kétféle nemzetiségű gyermekek között, már pedig a katolikus vallás egyforma szeretetet hirdet minden nemzetiség között és minden nemzettel szemben.
 — A svábok különben, — fejezte be nemes felháborodással szavait a plebános, — sűrűn nyitogatják a szájukat, amikor gáncoskodni akarnak, eddig azonban egyetlen hirdető minden nemzetiség között és minden nemzettel szemben.

178 lejt talált a városi kasszában Nagykároly új polgármestere

Törvénytelenül költsékezett a nagykárolyi városi tanács. Fölelték az összes alapokat. Kalaposlegényből városi tisztviselő

Nagykároly, június 17.
Amíg országsszerte mély felháborodást váltott ki a Jorga-kormány rendelkezése a városi tanácsok feloszlatásáról, addig Nagykárolyban a lakosság szívesen eltűrte ezt a törvényteleniséget, mert így legalább megszabadultak Cămpian polgármester garázdálkodásaitól. Annál szívesebben látták az interimár bizottság megalakítását, mivel abban a város magyarságának is juttattak helyet és Darabant Miklós dr. ügyvéd úgy vállalta csupán a város vezetését, ha kinevezéséhez a Magyarpart is hozzájárul. A Magyarpart képviseltette is magát az interimár bizottságban, amely így megalakult és a város vezetését Darabant Miklós dr., vette át, aki kilenc esztendőn át vezette Nagykároly városát már régebben.

Cămpian Valer nemzeti parasztpárti polgármester nem könnyen adta át helyét. Olyan jól érezte magát a polgármesteri székben, hogy sehogysem izlett otthagyni azt. Olyannyira szívós volt, Cămpian ragaszkodása a polgármesterséghez, hogy karhatalmat kellett alkalmazni és csak így sikerült kipiszkálni őt onnan. Hanem az utódjának nem sok öröme tellett abban, hogy átvette a polgármesteri széket. Ámbár a polgármesteri szék átvétele még nem olyan baj, mint a városi kassa átvétele.

Amikor az interimár bizottság átvette a város vezetését és Darabant Miklós dr., elfoglalta a primári hivatalát, megjelentek természetesen a városi pénztár átvételét is, aminél kínos meglepetés várt a város új uraira. Az átvétele bizottság minden baj nélkül átvette a pénztár iratait, számadásait és át akarta venni a pénzt is. Na, hát azt ugyan átvehették. Az ősi város hatalmas páncélszekrényeinek bő treszortjaiban mindössze 178 lej készpénzt találtak.

Ezt a nagy summat hagyta bent Cămpian polgármester utódjának.

Nagy volt erre az elképedés és megindult a vizsgálat, amely megállapította, hogy

súlyos szabálytalanságok történtek a városi pénzek fölhasználása körül.

Ugy garázdálkodott a városi kasszában a volt polgármester, mintha a város vagyona Csáky szalmája lett volna. Minden törvényes intézkedés ellenére, a számviteli törvény lábbal tiprásával elköltötték Cămpianék a város összes alapjainak pénzét és gondjuk volt rá, hogy ha már nekik el kell hagyniok a város házat, akkor legalább ne maradjon utánuk pénz a városi kasszában.

Nem is marad utánuk más, csak a szégyen és a nyomorúság.

Beszélggettünk Darabant Miklós dr., ideiglenes polgármesterrel, aki elmondta, hogy

Nagykároly városánál megdöbbenően

könnyelmű garázdálkodás folyt és annak eredményeképpen üresen maradt a város kasszája.

— Valóban 178 lejt találtam a város pénztárában — mondta munkatársunknak Darabant dr. — és ami legjobban meglepett, az volt, hogy az összes alapok pénzét is elköltötték, amire ők józnak látták, holott a törvény imperative elrendeli, hogy az alapok pénzét nem lehet elvonni eredeti rendeltetésüktől.

Esztelen és lelkiismeretlen garázdálkodás folyt a nagykárolyi városházán, pedig azt mindenki tudja és a város eddigi polgármesterének elsősorban kell tudnia, hogy Nagykároly városa azóta, amióta a megyeszékhelyet elvették tőle, állandó visszafejlődésben van.

Ez a tény kötelességszerűen olyan vá-

rosi politikát irt elő, mely a városi kiadások redukálását tűzte ki céljául annál inkább, mivel szó sem lehet nálunk a városi jövedelmek fokozásáról, hiszen a város lakossága annyira szegény és leromlott anyagiakban, hogy képtelen az eddigi városi terheket is viselni.

Politikai jutalmak a város pénzén

Elmondta aztán a polgármester, hogy hivatali elődje a bukása napján megbehozta néhány politikai hivatást a városházára és a lakosság pénzével jutalmazott néhány embernél politikai szolgálataikat.

Öt ezer lejes kezdőfizetéssel vette föl hirtelen az utolsó napokban Cămpian polgármester néhány hivatást, akik között volt például kalapos mesterséget folytató ember is.

Az utolsó napokban olyan sietve történtek ezek a kinevezések, hogy még pályázat sem volt, hanem néhány felhívásra beadott kérvényre vezette rá a volt polgármester a protekciósok szerződtetését.

A lelkiismeretlen, önös szempontokat szolgáló várospolitikára legjobban jellemző, hogy Cămpian dr. — mint Darabant dr. ideiglenes polgármester mondja — több régi, kipróbált városi tisztviselőt kergetett nyugdíjba, mert ezek jörszét kisebbségek, vagy más pártbeliek voltak és helyüket laikusok, képzettség nélküli akarnokokkal töltötte be.

— Ez a lelkiismeretlen garázdálkodás nem marad következmény nélkül — mondotta Darabant Miklós — mert lehet az, hogy egyszerűen beültesse polgármester havi ötezer lejes, szervezett állásokba a maga embereit, amikor a város nem bírja a heket. Utasítást adtunk a város ügyhivatalának, hogy revideálja ezeket a jutalmazásra csinált szerződéseket tegyen javaslatot, miképpen szabhatjuk meg a várost azoktól a szemterhektől, amelyeket Cămpian volt polgármester az utolsó napjaiban rakott a város vállára.

— És föl is bontjuk azokat, mert városnak nincs módjában százezreket odadobni csak azért, mert az a néhány szolgálatokat tett a volt polgármesternek. Haladéktalanul le kell szállítani Nagykároly város kiadásait, mert ez a lakosság nem bírja a terheket. Itt mindenki kinlódik, mindenkinek csökkennie kell a keresete és csak a legnagyobb önmegtartóztatással és az igények súlyos dukálásával tudja föntartani magát, a terheket fokozni nemcsak emberteresség volna, de esztelenség is, mert a város lakossága elérkezett teherbíró pességének végső határáig, sőt itt már túl is van azon. Ha nagyon sürgősen nem történik könnyítés a köztereken, úgy a lakosság összeroppan a heket alatt.

A zsidó párt előretolja fiatalabb garnituráját

Landau és Singer kapják Fischer Tivadár és Mayer Ebner mandátumát?

Bukarest, június 17.

A zsidó parlamenti csoportból származó értesülésünk szerint a zsidó képviselői mandátumok közül kettőt a párt fiatalabb garniturájának két tagjára fogják átruházni. Ez a két mandátum a dr. Fischer Tivadáré és dr. Mayer Ebneré volna, akik helyett a párt dr. Landau-

és dr. Singer küldené be a parlamentbe.

A kicserélés annak a kétségtelenül okos és más pártok számára is megfontolandó elvnek alapján történik, hogy a parlamenti erőket felfrissítsék és arravaló, fiatal, harcoss politikusokat állítsanak a bár érdemes, de esetleg fáradt és kevésbé aktív pártreprezentánsok helyébe.

Vulkánban 11 ezer embert ítéltek éhhalálra

a liberális bányaérdekeltség mindenható urai

Sürgősen lépjen közbe a kormány, amíhez megvan a jogcíme és az eszköze is

Déva, június 17.

Hónapok óta jár a Zsilvölgyében szájról-szájra a vészes hír: a „Petroșani” teljesen beszünteti a vulkáni üzemét. E pokoli gondolat a racionalizálásra való törekvés termelte ki. Kétoszlopos, rovatolt papíron számították ki, mit eredményez az egyik és mit a másik oszlop s minthogy a racionalizálás oszlopa tüntette fel a kedvezőbb

számjegy-eredményt, csak természetes, hogy

a nagytőke kapzsisága szemrebbenés nélkül ítélte halálra vulkáni üzemét és ezzel együtt 11 ezer léleknek készülő nyakába akasztani a koldus-tarisnyát.

Minthogy a „Petroșani” kőszénbánya társulat liberális tőke érdekeltségű részvénytársaság, az állam nem nagyon avatkozhatik bele abba, hogy a gazdag kőszéntelepet milyen módszer szerint termeljék.

De ugylátszik nem tud a felelős munkáügyi miniszter abban se eredményesen közbenjárni, ha már a társulat nem

őhajítja vulkáni üzemét fenntartani, hogy a komplett berendezett üzem megfelelő hasznosítást fizetése ellenében adja át a termelésre vállalkozó munkáscsoportnak, avagy létesítsen e csoporttal olyan értelmű megállapodást, hogy tölük minden kitermelt mennyiség meghatározott áron és megszabott feltételek mellett át is veszi. A bányász szervezet ugyanis tett ilyen ajánlatot, de a mai napig semmi érdemi válasz nem kaptak.

Hogy a társulat vulkáni bányáinak eszközeinek átengedésevel, a rideg leti szempontok miatt nem akarja kán bányásznapét, iparos és kereskedő osztályát a végromlásból megmenteni, emiatt se léphet fel a kormány a társulattal szemben, mert hiszen ezidőig a humánus és szociális szempontnak semmibevevése, se büncselekmény nem képez, se jogot nem ad arra, hogy ezen a címen a társulat tulajdonát, pezo egész vagyon komplexumát elkészítsék.

És mégis 11 ezer éhhalálra ítélt ember van olyan nagy horderejű és közérdekű kérdés, amely kötelességévé teszi a kormánynak, hogy keresse meg azokat a módokat, amelyeknek segítségével egyoldalú üzleti szempontokat mérő társulatot igenis térdre kényszerítheti.

Ha nincs a büntetőtörvénykönyv paragrafus beiktatva az antiszociális gondolkodás ellen, viszont van a CF-ben kezében egy olyan szerződés, amelyre támaszkodva megmenthető vulkáni halálraítélt népe.

Kíváncsiak vagyunk, mit tesz a kormány Vulkán megmentése érdekében.

— ANNA PAVLOVA HAGYATEKA. A donból jelentik: Az amerikai hatóságok követték Dandre Viktorral, a nemrégiben elhunyt Anna Pavlova táncosnő férjével, hogy a vésznő amerikai vagyona háromszázötven dollárra tehető. Minthogy Pavlovának Annában is százötven ezer dollárnyi hagyaték volt, Dandre együttesen mintegy fél millió dollárt örökölt.

Insectomor-ot elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI, Str. Barației 35, Etaj I.

Megjelent Románia című tára

a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság számára 1931/1932

Egy millió cím

Kereskedők, gyárosok, iparosok, orvosok, ügyvédek, stb. Miniszteriumok, Követségek, Konzulátusok Az ország új közigazgatási beosztása. Két teljes helységnévtár Szakmájegyzék és szakmanévsor

Posta és vasútállomások Minden helyiség igazságügyi hovatartozósága Románia térképe A kb. 1700 oldalas mű ára vásárláshoz 3000 lej francobanonnal Bukarest

Megrendelhető a kiadónál:

RUDOLF MOSSE S. A. București I.

Calea Victoriei 31.

Telefon: 357/88, 361/41, 371/05

JEGYZETEK

egy nagyváradai anizs kártyán

*

Nagyvárad, június 17.

MEGINT KEZDŐDIK vagy még nem ért véget a régi módi? kérdezik akik tudnak róla, hogy mi történt az egyik nagyváradai bankban. A direktori szobába bekopogott délelőtt 10 órakor egy ismeretlen ur és előadta a vezérnek, hogy intézete ellen feljelentés érkezett, amiből nagy baj lesz!

— Adóeltitkolás!... suttogta titokzatosan a még titokzatosabb idegen de nincs baj, el tudom intézni. Hanem ez 5000 lejbe kerül. Igazán nem pénz azért, a kellemetlenségért, ami bekövetkezhet...

A bankigazgató nem vette igénybe a jelentkező fiatalember szolgálatát még ilyen jutányosan sem. Ah, gondolta, vége már az ilyen időknek. És mit tesz Isten. — Alig harangozzák el a deket, rendőrök és rendőrtisztek, pénzügyi főtisztviselők és alantasok lepik el a bankot.

— Vizsgálat! Feljelentés érkezett, hogy a bank hamis adóvallomást tett!

Történetesen a mi vezérigazgatóunknak híresen jószeme van. Meglátja a delegáció tagjai sorában a két órával előbbi látogatót, aki nem tulságosan igyekezett az előtérbe.

Egy pár perces diskurzus az illetékes hatóság fejével meggyőzte az urakat, hogy egy komisz zsarolási manővernek ugrottak be, melynek folyamánként eljárás indult az ötezer lejért jelentkező fiatalember ellen. Hanem mennyi igazalmon kell előbb átesni és ki biztosít arról, hogy simán bonyolódik le mindig az ilyesmi.

Mikor mulik már el a denunciánsok tíz éves konjunkturája?

*

PTEANCU, hirhedt tanügyi főördöge a kisebbségi oktatásnak, ismét jelt adott magáról. El még a tanár ur, jól ápolt szakállából ismét kirázott egy kis hideglelést néhány kisebbségi iskolának, pár dézsa könnyet a magyar szülőknél és felgyújtott érzéseket a diákszívekben, amelyek addig égnek, mint benne a bosszu dühe. Bosszu minden ellen, ami magyar, mert egyszer Budapesten vizsautasították a tanári kinevezését az állami gimnáziumba és Belényesbe kellett mennie tanítani.

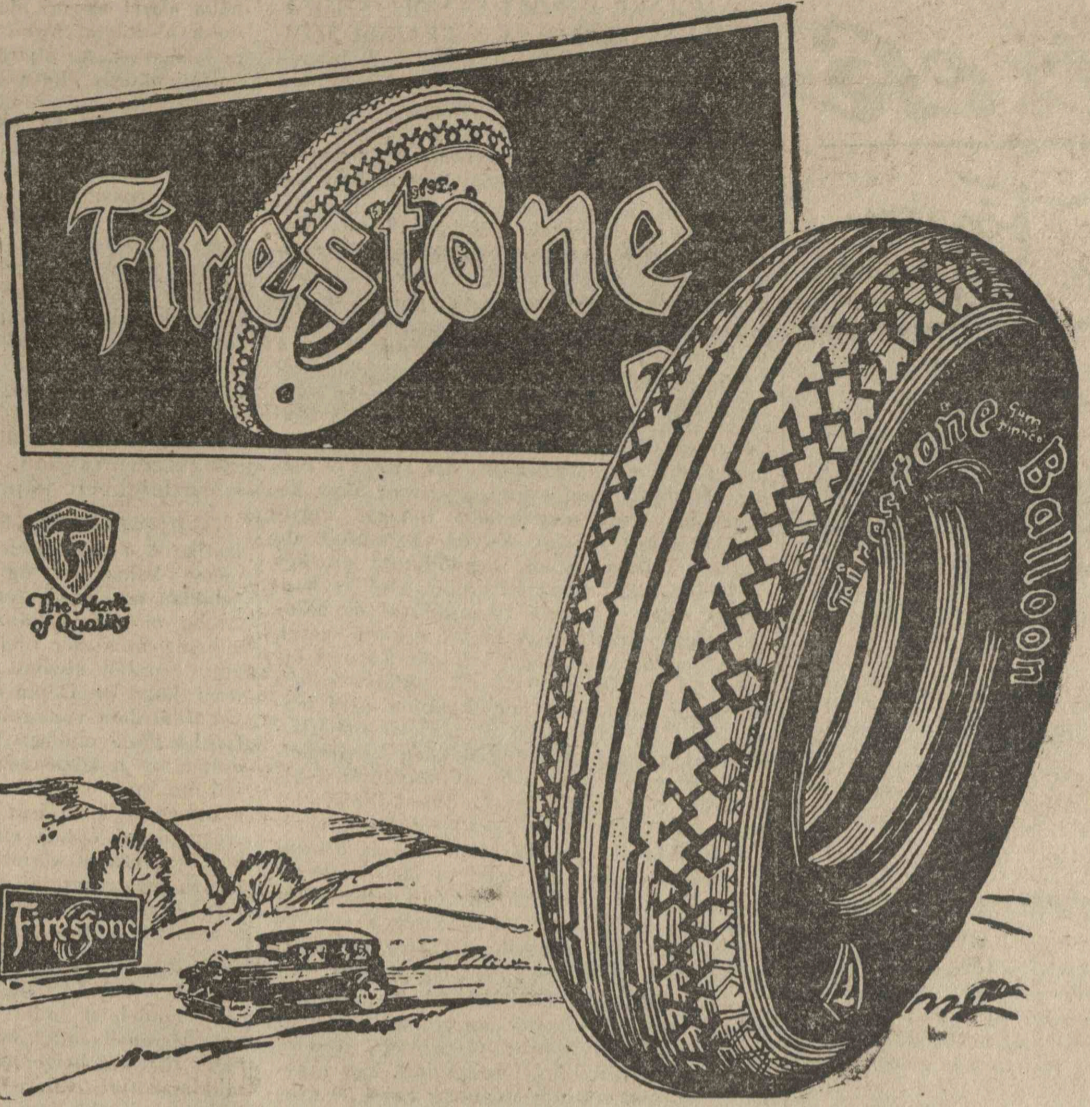
Pteancu egyenes indítványára, amit a közoktatásügyi miniszternek tett, kicsaptak a nagyváradai felsőkereskedelmi iskolából két diákot és a zsidó lyceum egy hatodikos növendékét. A középiskolások eltávolítása kapcsolatos a jogakadémiából kizárt öt kisebbségi diák esetével. Mind a nyolc gyermekember politizálással volt vádolva. Azzal, hogy kommunista tanokat terjesztettek az iskolák falai között. Ezekben az ügyekben rendőri nyomozás is volt, de a rendőrség, amely nem tulságosan húzza fel kezére a keztyűt politikai nyomozások alkalmával, maga is úgy találta, hogy gyerekes dolgokról volt szó csupán. Igazán természetesen lehet venni, ha 1931-ben, amikor a szociális kérdések annyira a homlokterbe nyomultak, az intelligens és a tudnivágyó ifjuság megvitatta Marxot is és kiváncsi a szocializmus lényegére. Nota bene: azokat az ifjakat zárták ki az ország összes iskoláiból, akik tanulmányaikban a legjelesebbek voltak.

*

EFTIMIU darabjával, a Prometheus-még nem voltak ugyan Nagyváradon a budapesti színészek, de az erdélyi vendégszereplésük. — jobban mondva —, szereplésük híre már megérkezett. A budapesti színházban egy sereg jeles színész betanulta és színpadra vitte a román kultuszállamtitkár színpadi alkotását.

Már voltak Temesváron, Aradon és jelenleg Nagyszalontán vannak, — mert nem tudnak tovább jönni. Nem az óvációk miatt, amit reméltek, hanem a szörnyű leégés miatt, amire gondolni se mertek. Azt hitték, hogy Eftimiu neve és tekintélye s legelső sorban Eftimiu maga gondoskodni fog róla, hogy a budapesti színészek a román szerző darabjával az erdélyi színpadokon magyarul dokumentum legyen a két nép történetében. Arra vártak, hogy a temesvári meg az aradi prefektusok majd olyan vörösré paskolják a tenyereiket itt, mint Klebelsberg Budapesten. Ugy gondolták, hogy fogadtatás lesz, bankett, szónoklatok! És mindenek tetejébe: pénz! Hiszen Eftimiu, a nagy és előkelő Tele voltak ábránddal és most ott ülnek szegények a szalontai pályaudvaron, idegenül, egy fillér nélkül, egy banyánál. Egy ígérettel mindössze, amiről tudhatják, hogy mennyit ér Romániában.

Bárdos László.

A FORD-karaván

amely az egész országot bejárja, kizárólag a világhírű „Firestone Gum Dipped” gummival van felszerelve.

A tény, hogy a világ legnagyobb automobilgyára a Firestone gummiköpenyeket használja és ajánlja, kiválóságuknak és ellentállóképességüknek legjobb bizonyítéka.

Ezen kiváló márka mindenütt előnyben részesül!

Firestone

AZ URALKODÓ SZENZÁCIÓS KÖZJOGI FELFOGÁSA Románia népeiről

A trónbeszéd szerint Románia nem nemzeti állam

Bukarest, június 17.

A trónbeszédnek, mellyel a király megnyitotta a parlament rendkívüli ülését, van néhány szenzációs részlete, melyek mellett nem lehet különös figyelem nélkül elhaladni.

Kisebbségi szempontból különösen a bevezetésnek van rendkívüli hordereje. E bevezetésben ugyanis van egy mondat-töredék, mely így hangzik:

— ... ebből az országból és népeiből, melyeknek élén ősiség, vitészség, munka a hozott áldozatok révén a román nép áll...

Mit jelent ez a pár szó? Nem kevesebbet, minthogy az uralkodó, illetve a kormány, mely a trónbeszédet megszövegezte, elismeri, hogy Romániát több nép alkotja, tehát Románia nem nemzeti állam, mint az alkotmány erőszakoltan és hamisan megállapítja.

Az ellen a tétel ellen, hogy Románia nemzeti állam, a magyarság az impérium változás kezdete óta harcol. Jellemző, hogy a trónbeszéd e kitételét erősen támadják a sovén román lapok. Az Argus például ma ezt írja:

— Ez a formula nem szerencsés és nem is igaz. Romániát egyetlen nép lakja, a román s ennek a körében más nemzetek is élnek. Románia királya nem több népnek az uralkodója, mint annak idején az

osztrák-magyar császár, vagy a török szultán volt. Románia királya a román nép uralkodója. Románia etnikai kisebbségeinek a „nép” rangjára való emelése kártalanítás talán azért a viselkedésért, a hogyan a kormány a választásokat csinálta?

Ime, ilyen a sovén hang. Szerinte, ha a magyart népnek jelentik ki, az „előléptetés”.

Függetlenül azonban az ostoba sovénizmus támadásaitól, a trónbeszéd e paszszusa igen jelentős elvi kérdést old meg. Jakabffy Elemér erre vonatkozólag a következőket mondotta a B. L.-nek.

— A trónbeszéd egyes megállapításaihoz egyelőre nem szólhatok hozzá. Azonban a bevezető résznek olyan jelentőségei vannak, melyeket megjegyzés nélkül nem hagyhatok. E bevezető sorok ugyanígy megállapítják, hogy Romániában különböző népek élnek, melyek között ősiségénél munkájánál, vitészségénél és hozott áldozatainál fogva a román áll homlokterben.

Ez a megállapítás rendkívüli jelentőségű, ha figyelembe vesszük, hogy az alkotmány Romániát egészen helytelenül és tévesen nemzeti állammak minősíti. Ime, most az uralkodó ajkairól hallatszik el a megállapítás, hogy itt népek élnek együtt, melyek között vezetőszerphez a

román jutott. Ezt a megállapítást mi a való tényeknek megfelelőnek tartjuk és abban azt látjuk, hogy az uralkodó és kormánya egyaránt szakítanak azzal a hivatalos felfogással, amely az alkotmány alkotóit vezette és amely figyelmen kívül hagyja azt az elvitathatatlant, hogy Románia lakosságának egyharmadát a romántól eltérő etnikumu nemzetkisebbségek alkotják és ennélfogva nemzeti állammak nem minősíthető.

Természetesen találjuk, hogy a Viitorul, vagyis azok szöcsöve, akik az alkotmányt oly szerencsétlenül szövegezték meg, fölszíveszen a trónbeszéd ezen megállapítása miatt és ezt a megállapítást szerencsétlenné és érthetlenné írja.

Se nem szerencsétlen, se nem érthetetlen hanem a való tények ország-világ előtt való megállapítása, ami viszont a különböző népekkel való megértés első feltétele.

Furcsa mondatok

Igen nagy feltűnést keltett a trónbeszéd következő mondata is:

— Románia igen sok régi tradícióját hagyta el, amelyekben megalakult az ókirályság, valamint néhány idegen uralom jó emlékét.

Vajjon mit jelent ez? Milyen tradíciókra gondol a trónbeszéd? S különösen milyen idegen uralmakra?

A trónbeszéd tovább azt panaszolja, hogy e tradíciókat és idegen uralmakat a mostani ideológiákkal cserélte fel az ország.

Milyen ez a mostani ideológia? Mi ugy tudjuk, hogy Románia alkotmányos és parlamentáris ország. Ezt a trónbeszéd így jellemzi: „Komplikált és asszimilálhatatlan formák”.

Ugy látszik, a kormány más formára gondol.

Vajjon milyen formára?

Hírek

Megnyilt hát a Tisztelt Ház,
Nagy az izgalom, a láz,
Nőszülendők! Most lehet
Nézni menni háztűzet!

★

Mint egy megrögzött facér,
Az osztrák jegybank kacér,
Mert, ha csak módját leli,
Kamatlábát emeli!

★

A SÜLYDOBÓ VILÁGBAJNOK-
HOZ

Hozzá képest Darányi
Nevem tudom, parányi,
Bár én is, ha tehetem,
Bíz' a sulykot elvetem!

INCONNUE

— HATVAN BRASSÓI RAB ELŐTT NYITTA MEG AZ AMNESZTIA A BÖRTÖN-
AJTÓT. Az amnesztia-rendelet végrehajtása
során Brassóban összesen 60 elítelt, közöttük
két nő rab előtt nyílt meg a fogház kapuja.
A kiszabadultak már tegnap este elhagyták a
fogház épületét.

— ELKÉSZÜLT A KERESZTVÁRI ALA-
GUT. — CSAK EPPEN NEM ADHATÓ AT
A FORGALOMNAK. Bukarestből jelentik:
Több évi szakadatlan munka után, horribilis
költséggel elkészült végre a Brassó közle-
kező közlekedési kerékvágányjának a köz-
lekedési üggyelminisztérium tehát azt a határozatot hozta,
hogy a keresztvári alagutat fényes ünnepek
között, június hó 25-én, csütörtökön ad-
ják át a forgalomnak. A szépen elgondolt
terven azonban változtatni kellett. Kiderült,
hogy az 1 milliárd és 200 millió lej költség-
megépített, 4 km. hosszú alagúthoz *el-
felejtették a szükséges szellőztető berendezése-
ket is megépíteni*, már pedig így az utasokat
a nagy hőség és füst miatt a megfulladás
veszélye fenyegeti. Ezért az alagutat egyelőre
nem lehet bekapcsolni az Erdély és a Regát
között lebonyolítandó vasúti forgalomba. A
CFR vezérigazgatósága tehát úgy döntött,
hogy június hó 25-én, ünnepélyes keretek kö-
zött csak felavatják az alagutat, a forgalom-
nak pedig akkor adják át, amikor a szellőz-
tető berendezéseket is megteremtik. Ehhez
újabb négy millió lejtől volna szükség, az ösz-
szegre azonban egyelőre semmiféle fedezet
nincsen.

— KÁROLY KIRÁLY LÁTOGATÁSÁNAK
LEZAJLÁSÁIG MEGHAGYJÁK AZ ARADI
VÁROSI TANÁCSOT. Aradi tudósítónk je-
lentli: Amióta a Jorga-kormány megalakult,
állandóan szó volt az aradi városi tanács fel-
oszlatairól. Bár több vizsgálatot is folytat-
tak a városi tanács ellen, a feloszlást elren-
delő végzés állandóan késétt. A városi tanács-
nak tegnap délutánra hívták össze a közgyű-
lést, miután egy belügyminiszteri rendelet
a megelőző tanácsülés megtartását nem enge-
délyezte. Most is várták a betiltást, de az
nem érkezett meg és a városatyák megkezd-
ték a közgyűlést. Tanácskozás közben érke-
zett telefonértesítés a vármegyei prefekturá-
tól, hogy a belügyminisztérium határozottan
megtiltja a városi tanács ülésének megtartá-
sát, mire az ülést azonnal feloszlatták. — A
tanács feloszlatainak ügye csak június 23-
ika után lesz teljesen időszerű. A kormány
ugyanis meg akarja várni az aradi lovasezred
jubileumi ünnepségét, amelyre Károly király
és az ezred tulajdonosa, Averescu marsall is
megérkezik. Az ünnepség lezajlása után az
aradi tanács felett is meghúzzák a lélekha-
rangot.

★ ELJEGYZÉS. Gönczi Anna Sepsiszent-
király és Franz Martin, Hóltövény, jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

— MOLNÁR KÁROLY ES-MOLL SZIMFÓ-
NIAJÁNAK ELŐADÁSA A BRASSÓI SZIM-
FÓNİKUSOK HANGVERSENYÉN. A brassói
Astra-konzervatórium kiegészített szimfóni-
kus zenekara tegnap, kedden este nagyszerű
hangversenyt adott a Hontérus-főgimnázium
aulájában. Ezen a hangversenyen mutatkoz-
zott be a nagy nyilvánosság előtt Molnár Ká-
roly fiatal brassói zeneszerző, akinek Es-moll
szimfóniáját hallottuk. Molnár Károly Bo-
bescu Constantin konzervatóriumi igazgató-
nak és Paul Richter zeneigazgatónak a tanít-
ványa s a kiváló zenepedagógusok nevelő
munkája szimfónikus költeménye minden
ütemén megérezte. Megállapíthatjuk, hogy a
fiatal komponista igen erős és képzelőerővel
megáldott muzsikuss, aki, ha egyelőre messze
is jár még a beethoveni tökéletességtől, első
szerzeményében is megmutatta a tehetség
oroslánkörmeit. Muzsikája friss, színes és me-
leg. Minden hatást szinte egyszerre akar ki-
használni, hogy megmutassa tudását. Parti-
turája emiatt néhány helyen túlszűfolt, de
fiatalos túlaradásában is mindvégig érdekes
és lebilincselő. Szimfóniájának első és har-
madik tétele a forma tisztaságával és hatá-
sos effektusaival sokat és jól sejtető ígért.
Az a benyomásunk, hogy Molnár Károly öt-
letessége és frissessége jó szöveggel szem-
ben rövidesen számottevő operakomponistává
lendíti előre. A tapsvihart és tisztelői babérko-
szoruját a legteljesebb mértékben kiérdemelte.
— Wagner Tannhäuser nyitányát és Csaj-
kovszki „1812” című szimfónikus költeményét
Bobescu igazgató hatalmas lendülettel vé-
nyelte s kiváló dirigensi képességeit ezuttal
is bebizonyította. Szívesen és igen sokszor
szeretnők látni a brassói szimfónikus hang-
versenyek vezetőjeként. A közönség a szép és
meleg estét sűrű tapsviharral köszönte meg.

— fz —

— GAZOLÓ MOTORBICIKLI. Tegnap dél-
után a 1819. Bv. jelzésű motorbicikli, amelyet
Pesteanu Ovidiu technikus vezetett, Brassó
utcáin teljes sebességgel száguldott. Egy utke-
resztelődnél elütötte Mészáros Erzi 20 éves
brassói illetőségű nőt. A szerencsétlen áldozat
jobb lába eltört, azonkívül súlyos horzsolási
sebeket szenvedett. Azonnal kórházba szállí-
tották. A gázoló motorbiciklista ellen pedig
megindították az eljárást.

— TEMESVÁRI HIREK. Temesvári tudósít-
ónk jelenti: A vasút igazgatósága újabban
ismét tizennégy magyar altisztet, főleg váltó-
kezelőt bocsátott el, akikkel, — a nyugdíjgé-
nyek mellőzésével, — azonnali eltávolításukat
közölték. Az elbocsátási ok, a már sablon-
számba menő mottó: a román nyelv nemtu-
dása. — A temesvári rendőrség már két és
fél hónapja vár a fizetésére. Most végre meg-
történt az átutalás, de a rendőrök a sors iro-
niája folytán egy banit sem kaptak. Az át-
utalás ugyanis Ciurca, volt rendőrvesztor
névre szólott és ezért nem folyósította Cre-
nian Aurél rendőrprefektus a fizetéseket. Az
összeget visszaküldték illetékes helyre, ahol
az átutalást Crenian nevére fogják kiállítani.
Az indokolatlan szórásalhasogatás miatt a
rendőrök újabb pár hétig várhatnak. —
Újabb kommunista ügyben indított nyom-
ozást a temesvári rendőrség. Eddig kilenc em-
bert tartóztattak le. A nyomozás szála Uj-
aradra vezetett, ahol a letartóztatott Geltz
István kertésznél nagyobb mennyiségű röp-
íratot foglaltak le a házkutatás alkalmával.

— KÖTELEZŐ AZ EGYENRUHAVISELET
A VASUTNÁL. A CFR vezérigazgatóságának
legutóbbi kelt rendelete értelmében mindazon
vasúti tisztviselők és alkalmazottak, akik
szolgálatuk természetéből folytán az utazókö-
zönnyel érintkeznek, folyó évi november hó
elszejtől kezdve, szolgálatban kötelesek az
előírt egyenruhát viselni. Az egyenruhát a
magasabb fizetésű tisztviselők saját maguk
kötelesek beszerezni, míg a szolgazemélyzet
a szükséges egyenruhát hivatalból fogja kap-
ni díjtalanul, azért azonban az előírt viselési
időtartamra anyagi felelősséggel tartozik.

— ÉJFÉLI VENDEG A BUDAPESTI FE-
RENC JÓZSEF-HID TETEJÉN. Budapestről
jelentik: Tegnap éjjeltájban a Ferenc József-
hidon hatalmas tömeg verődött össze, mert a
hid legmagasabb pontján, a közismert turul-
madáron, egy férfit fedeztek fel, aki a kihí-
vott rendőrök és tüzoltók hosszas rábeszélé-
sére hagyta csak ott a veszedelmes helyet. A
turul lovagja a rendőrségen elmondotta, hogy
Stefán Dániel harmincéves lakatossegéd. Fe-
leségétől már harmadik éve különváltan él,
most azonban visszahívta, de az asszony gyá-
vának nevezte s ő ilyen módon akart me-
részségéről tanúságot tenni. Eredetileg a Du-

nába akart ugrani, de a magasban meggon-
dolta a dolgot, lévén három gyermek atyja
és lemaszotta. Az eljárás közszendháborús és
botránykötés címén megindult ellene.

— Gyomor és hasbántalmak, izké-
konyság, migrén, kimerültség, szédülés,
szívzörögés, rémes álmok, ijedtség, ál-
talanos rosszullet, csökkent munkaké-
pesség sok esetben megszüntet azáltal,
hogy a beteg naponként reggel éhgyo-
morra megiszik egy pohár természetes
„Fehér József” keserűvizet. Az emésztő-
szervek bántalmainak szakorvosai álta-
lanosan dicsérik a Ferenc József vizet,
mert ez a gyomor és belek működését
előmozdítja, az epékiválasztást fokozza,
az anyagcserét megélénkíti és a vért fel-
frissíti. — A Ferenc József keserűviz
gyógyértárakban, drogériákban és fű-
szerüzletekben kapható.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról je-
lentik: A megye prefektusává dr. Bratu De-
meter kolozsvári ügyvédet nevezték ki, aki
azonban mai napig sem foglalta el hivatalát.
Amint most értesülünk, dr. Bratu prefektust
a belügyminiszter újabb 30 napra szabadsá-
golta, amiből viszont arra is lehet követke-
zteni, hogy dr. Dejan delegált prefektust fog-
ják állásában véglegesíteni. — Vulkánban fo-
lyó hó 15-én mintegy 300 munkanélküli ver-
ődött össze a község háza előtt és huzamosabb
idő óta tartó koplalásaikra való tekintettel,
gyorssegély kiosztását kérték, innen pedig az
igazgatósági épület elé vonultak, ahol munká-
t és kenyeret kértek. Mindkét helyen igye-
keztek megnyugtanni őket, hogy megfelelő lé-
péseket tesznek segélyezésük érdekében, mire
a munkanélküliek rendben szétoszlottak.

— RÉSZLETFIZETÉSRE KAPNAK TUZI-
FÁT A VASUTASOK. A CFR vezérigazgató-
sága rendeletet adott ki, amelyben közli a
vasúti személyzettel, hogy a téli időnyre szük-
séges tüzelőfa beszerzését megkönnyítendő, az
alkalmazottai részére szükséges famennyisé-
get a legolcsóbb árajánlatot tevő fakeskedő
cégektől beszerzi, annak árát kifizeti és azt
az alkalmazottak fizetéséből hat havi részlet-
ben fogja levonásba hozni. — Az alkalmaz-
zottak által igényelt famennyiség leszállítása
július, augusztus és szeptember hónapokban
történik s a szállítási illetékekből minden al-
kalmazott 70 százalékos kedvezményt élvez.
A vezérigazgatóság ezen intézkedése nagyban
megkönnyíti az áldozati takszákkal amugy is
megterhelt vasutasságnak tüzfával való ellá-
tását.

★ MEGHÍVÓ. A brassói tanonciskolák ez-
évi közgyűlése 1951. június hó 21-én délután
4 órakor lesz megtartva a Csizmadia-utcai
állami elemi iskolában. Kezdeté délután 4
órákor. Fenti közgyűlésre ezúton is meghív-
juk az érdekelt iparosokat és kereskedőket,
azzal, hogy amennyiben 21-én határozatkép-
telen lenne a közgyűlés, úgy, — külön össze-
hívás nélkül, — június hó 28-án, tekintet nél-
kül a megjelentek számára, a közgyűlés meg-
tartatik. — Az elnökség.

★ ELVESZETT Brassóban tula puderdo-
bozka, strandlót, Lópiacra, Kapu-utcaig. —
Szerencsés megtalálóját kérem jutalom elle-
nében a B. L. könyvosztályában leadni.

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti mete-
orológiai intézet jelentése szerint tulnyomóan
derült, meleg idő várható.

— Hogyan éljen a gyomor- és a bél-
bajos ember? Erre tanít meg bennünket
az a könyv, ami fenti címmel most
hagyta el a sajtót Budapesten. A kitün-
ő munkát Dr. Lukács Pál belgyógyász
főorvos írta s benne, minden laikus
számára érthető formában ad rengeteg
gyakorlati tanácsot mindazoknak, akik
gyomor és bélbetegségekben szenved-
nek, vagy arra hajlamosak. (Ára 88 lej.
Kapható a „Brassói Lapok” könyvosztá-
lyában.

— MAROSVÁSARHELYI HIREK. Tudósít-
ónk jelenti: A Tábla szabadlábra helyezte
dr. Lupu Leon szászrégeni ügyvédet, akit er-
dőbonok közvetítése miatt tartóztattak le. Az
indokolásban a Tábla kimondja, hogy Lu-
punak ügyvédi minőségében joga volt hason-
ló ügyekben eljárni. — Nyáradremete köze-
lében, az erdőben, a vihar összedöntött egy
kunyhót, amelyben Vas-Almási Ferenc het-
venéves remete lakott. A ráomló kunyhó a
szerencsétlen öregot agyonnyomta és ma már
csak a holttestét találták meg. — A marosvá-
sárhelyi rendőrség elfogta Rabandunah Szil-
veszter ukrainai származású, volt csernovici
tanárt, aki a szerdára virradó éjszaka, két
társával betört Bálint Béla Teleki-utcai mé-
szároshoz. Rabandunah nemrégiben szabadult
ki a börtönből, ahol kommunista agitáció mi-
att négy évet ült és ott ismerkedett meg né-
hány betörővel, akikkel azután bandát alakít-
tott. Társait körözik.

Megkezdődött az olcsó maradékok kiárusítása

Haas József

cégnél

BRASSÓ, KAPU-UTCA 12. B

Előkelő külföldi gyár Erdély nagyobb vá-
rosaiban reprezentálni tudó agilis megbiz-
ható helyi képviselőket keres, akiknek
elsőrendű közszükségleti cikkek urakat kell
látogatniuk. A képviselő állandó megélhe-
tést biztosít. Garanciaképes prima refe-
renciákkal rendelkező urak részletes aján-
lata kérik „Existencia” jellegre RUDOLF
MOSE hirdetőbe Arad. E

Astra (Apolló) Mozdó

Brassó

Szerdán, csütörtökön és pénteken június
17, 18 és 19-én közkiánatra

„A legszebb Tango”

című film fut.

Főszerepben: Willy Forst, Verebes Ernő

Jön:

London lángokban

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

Az utolsó pillanatban kötelezettséget vállalt a Kreditanstalt legfőbb tartozásaiért a lemondott osztrák kormány

Bécs, június 17.

A Nemz. Tanács főbizottsága kedden este többórta ülést tartott, amelyen Juch pénzügyminiszter közölte, hogy az állam a Kreditanstalt következő kölcsöneiért vállalta a kezességet:

azért az ötvenmillió schillingért, amelyet mint új betétet becsatoltak a Kreditanstalt rendelkezésére,

mindazokért a követelésekért, amelyek az Osztrák Nemzeti Bank számára 1931. május 30 után legfeljebb százhusz millió schilling erejéig a Kreditanstaltnak bármilyen formában nyújtott hitelekkel adódnak.

Az osztrák takarékpénztárakkal további megállapodás létesült, amelynek értelmében a takarékpénztáraktól a

Kreditanstaltnak júniusban nyújtott hitelére olyan biztosítékot nyújtanak, amely később állami garanciára vezethet.

Közölte továbbá Juch pénzügyminiszter, hogy a külföldi hitelezőkkel megállapodtak a Kreditanstalt hetvenegy-millióny külföldi kötelezettségére vonatkozólag, amelyre a bank kétévi moratóriumot kap, az összegekért viszont az állam kezekedik.

Ezzel adva van a Kreditanstalt további működésének lehetősége.

Most már csak az a kérdés, hogy a kormánynak néhány óra múlva történt lemondása után a megalakuló új kormány átvállalja-e ezeket a kötelezettségeket.

Odaitélték a székely vármegyék kizárólagos villamosítási koncesszióját

Öt vármegyét a szebeni Seta, négy megyét az Italo-Belga társaság kapott meg

Bukarest, június 17.

Egyik utóbbi számunkban részletesen foglalkoztunk azzal a nagyszabású vállalkozási tervvel, amelyet különböző külföldi cégek akarnak megvalósítani Erdély villamosításával. Ugy látszik, a külföldi tőke ezidőszerint az elektrifikálásban látja a legjobb befektetési lehetőséget, annál is inkább, mert — mint Argetoianu pénzügyminiszter kijelentette — az effektív állami javak koncesszionálására csak 1932-ben kerülhet sor.

Az állam más jellegű vagyonához tartozik az erőforrások kiaknázásának a joga is, amelyet koncessziók formájában már ebben az évben is át ruházhatnak

talált. A villamosítási koncessziók ügye egyébként már régóta huzódik, míg végre most az ipari és kereskedelmi minisztérium véglegesen döntött arról, hogy a sok pályázó közül kinek ítéli oda Erdély középső és délkeleti részének villamosítási koncesszióját.

A döntés szerint a nagyszzebeni székhelyű Erdélyi Villamosítási Rt. (Seta) kizárólagos koncessziót kapott Alsófehér, Szeben, Nagyküküllő, Marosföld és Udvarhely megyék villanyszükségletének fedezésére. Ezzel egyidejűleg a brüsszeli Italo-Belga társaság ugyancsak kizárólagos jogot kapott Brassó, Fogaras, Háromszék és Csikmezőkre. Erdély további vidékeinek villamosításáról még nem történt döntés.

Hónapról-hónapra visszaesik a romániai állatkivitel

A cseh vámokat újra felemelték — A horribilis költségekkel indokolják az export és az állatok visszaesését

Kolozsvár, június 17.

A májusi szezonra várt javulás helyett a romániai állatkivitel újabb nagyarányú visszaesést mutat fel.

Arra, hogy a kiviteli szindikátusok fennállása óta milyen arányban esett vissza az állateksport, szomorú fényt vet a kolozsvári szindikátus kimutatása, (a többi szindikátus adatai még hiányosak). Februárban a külföldre szállított tételek a következők voltak: Ausztriába 49 vagon (529 darab) szarvasmarha, 13 vagon (674 darab) sertés és 10 vagon friss hú, Csehszlovákiába 12 vagon (155 darab) szarvasmarha, 10 vagon (356 darab) sertés, Franciaországba 49 vagon (239 darab) szarvasmarha, 1 vagon (54 darab) sertés, Olaszországba 12 vagon (159 darab) szarvasmarha és 2 vagon friss hú. Márciusban így alakult a helyzet: Ausztriába 78 vagon (828 darab) szarvasmarha, 10 vagon (379 darab) sertés és 23 vagon hú, Csehszlovákiába 13 vagon (190 darab) szarvasmarha, Franciaországba 34 vagon (379 darab) szarvasmarha, Olaszországba 7 vagon (78 darab) szarvasmarha és 2 vagon hú. Áprilisban kivitték az országból Ausztriába 71 vagon (774 darab) szarvasmarhát, 3 vagon (144 darab) sertést és 9 vagon hú, Csehszlovákiába 9 vagon (116 darab), Franciaországba 19 vagon (227 darab), Olaszországba 3 vagon (40 darab) szarvasmarhát. Május statisztikája a következő: Ausztriába 36 vagon (389 darab) szarvasmarha, 4 vagon (237 darab) sertés, 6 vagon hú, Csehszlovákiába 18 vagon (274 darab), Franciaországba 13 vagon (170 darab) és Olaszországba 2 vagon (25 darab) szarvasmarhát exportáltak a kolozsvári szindikátus területéről. Áprillal szemben tehát a májusi kivitel 35 százalékos visszaesést mutat. A júniusi kivitel előreláthatóan még rosszabb lesz, mert június 10-iki érvényességgel Csehszlovákia több, mint 40 százalékkal, (különként 116 fillérről 160 fillérré), felemelte az állatkiviteli vámo-

A fenti adatokból még egy lesújtó körülmény állapítható meg.

A friss hú kivitele ugyszólván teljesen megszűnt,

illetve az egyedüli osztrák piacon is, ahová még sikerült belőle exportálni, állandó visszaesést mutat fel.

Az állatkiviteli szindikátusok uniója a túlmagas költségekkel indokolja az export visszaesését. Kimutatja, hogy talán még egy olyan árucikk sincs, amelyre annyi illeték és költség nehezedne az értékesítésig. A bécsi piacra irányított szállítmányoknál például vagononként a következő költségek merülnek fel: 400 lej vám minden darab után, a vámdenyű 7 lej, bélyeg 106 lej, 1 százalékos forgalmi adó 880 lej, állategészségügyi látta-mozás 500 lej, nyomtatvány 23 lej, vasúti jegyzék 134 lej, vámpapírdíj 40 lej, összesen 5690 lej. Ugyanegy vagonnál még a további költségek is vannak belföldön: állatorvosi illeték 100 lej, etetés 300 lej, elhelyezés 100 lej, vámjuttatás 600 lej, telefon és távirat 60 lej, munkanélküliek részére 10 lej, összesen 1170 lej. A két tétel összege 6860 lej és az áru még mindig román területen van. Ha egy szarvasmarha átlagos súlyát 700 kilónak vesszük, a kezelési és vámköltségek különként 1 lej tesznek ki. Ehhez jön azután a Magyarországon át és Ausztriába való szállítás osztrák bevitteli vám, forgalmi adó, stb., amelyek összege vagononként 62.100 lejre rúgnak.

Egy vagon élőállat költségei tehát a határtól a bécsi St. Marx-piacig 68.960 lej tesznek ki,

amiben nincs benne a CFR-en való szállítási díj, a kísérő fizetése és — az állatkiviteli szindikátusoknak fizetendő díjak. Mindezek a költségek különként a következő összegekkel drágítják meg a külföldre szállított árut: Romániában fizetendő kezelési és vámdíjak 1 lej, Magyarországon és Ausztriában fizetendő költségek 9 lej, súlyvesztés (darabonként átlag 35 kiló), 1 lej, járlati díj és berakodás 0.40 lej, összesen 11.40 lej. Bécsben az élőállat

kilóját 1—1.10 schillingért, vagyis 26 lejért lehet eladni. Ha levonjuk belőle a költségeket, az exportőrnek 15.60 leje marad különként, vagyis ennyit adhat a szarvasmarháért a belföldi piacon.

Ez az oka annak többek között, hogy a kivitel visszafelé fordult és, hogy a belföldi állatok olyan katasztrófálisan lerombolódtak. — Csak hogy éppen az állatszindikátusok hivatása és feladata lenne az, hogy ezeken a tartálatlan állapotokon segítsen. — Ez azonban mindeddig a legkisebb mértékben sem sikerült. Egyelőre az a helyzet, hogy a rengeteg költséggel járó állatexportot a szindikátusok még jobban megdrágítják.

Tőzsde

1931. június 17.

ZÜRICH (nyitás): Berlin 122.20, Amsterdam 207.52, Newyork 515.05, London 25.0475, Páris 20.17, Milánó 26.96, Prága 15.25, Budapest 9002.50, Belgrád 911 és ötnyolcad, Bukarest 506.25, Varsó 57.70, Bécs 72.37.

Iskolák Egyesületek

— EVZÁRÓ A RÓM. KATH. FŐGIMNÁZIUMBAN. A brassói római katolikus főgimnáziumban az évvégi rendes osztályvizsgák hétfőn, június hó 22-én befejeződnek. Az igazgató évi jelentésével s a jutalmak kiosztásával kapcsolatos nyilvános műsoros évzáróünnepély az intézet tornatermében, szerdán, június hó 24-én délután 5 órakor kezdődik. Csütörtökön, június hó 25-én délelőtt 9 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet s utána az évi értesítők kiosztásával zárul be az 1930—31. iskolai esztendő. Az évzáró ünnepélyre s a hálaadó istentiszteletre a t. szülőket, az intézet öreg diákjait, jótévőit s Brassó egész magyarságát tisztelettel meghívja az intézet igazgatósága, tanártestülete és ifjúsága.

— A SZÉKELYKERESZTURI UNITARIUS FŐGIMNÁZIUM ELŐJÁRÓSAGA és a melléje alakult iskola fenntartó bizottság megnyugvással jelenti, hogy a főgimnázium felső tagozata megmentéséért megindított társadalmi gyűjtés olyan eredménnyel végződött, hogy az intézet előjárósága a már befolyt, megajánlott és a jövőben is várható adományok alapján vállalhatta a felelőséget a felső tagozat fenntartásának költségeiért s így a főgimnázium továbbra is eddigi tagozataiban fog működni, aminek az egyházi főhatóság is már beleegyezését adta. Amidőn a megnyilvánult és jórésben a következő évekre is szolgáló támogatásért az előjáróság ez uton is kifejezi mindenkinek hálás köszönetét, egyben tisztelettel értesíti mindazokat, — akik a felső tagozat fenntartási alapjához hozzájárulást barmekkora összeggel, vagy más szolgálattal bejelentették s erről kötelező nyilatkozatokat küldtek be, — hogy az abban foglalt kötelezettségek teljesítése esedékessé vált.

Spott

↑ KERULETI VALOGATOTT MÉRKŐZÉS LESZ VASÁRNAP BRASSÓBAN. Érdekes footballmeccs lesz vasárnap délután Brassóban. Segesvár, Székelyudvarhely és Medgyes legjobb játékosaitól válogatott együttes fog mérkőzni Brassó válogatott csapatával. A három város footballcsapata jó játékerőt képvisel, úgy, hogy izgalmas küzdelemre van kilátás. A favorit természetesen Brassó, mely a ligabajnokot is adta és melynek előnyt jelent a hazai pálya is.

A Brasovia vasárnap Kézdivásárhelyen játszik a KSE csapata ellen. A meccs revánjsjelleggel bír.

↑ A BRASSÓI FOOTBALLBIRÓ BIZOTTSÁG jövő kedden a Lurtz vendéglőben ülést tart, melyre az összes, vizsgára jelentkező bírójelöltet meghívja.

↑ AZ IVRIA FOGARASON. Vasárnap Fogarason vendégszerpel az Ivria, a C. S. Fogarasul ellen. Az Ivria régi, kipróbált játékosait szerepelteti, azonban erősen kell küzdenie, ha a jóképességű Fogarasul ellen győzni akar. A brassóiak a következő összeállításban játszanak: Weiszfeiler, Sanyi, Csajla, Dauber, Gidáli, Goldstein, Erdélyi II., Stammer, Icsu, Csál L. Fried és Lichtblau.

Footballabdák I-a
1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummiával
5 mecs labda **Lej 410** —
Viszonteladónak kedvezmény
GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Ca.
rol (Kopca-utca) 36.

— ALIG VAN KÖNYV, amely nélkülözhetlenebb volna, mint a lexikon. De egy komplett lexikon eddig nehéz ezrekbe került, a amit csak igen kevesen szerezhettek meg ma- neknek. Ezen a nehézségen segített a Géniusz könyvkiadó, egykötetes, komplett magyar lexikonával. A „Géniusz kis lexikon”, 800 képpel, 64 műmelléklettel, 1615 oldalnyi terjedelemben, a tudásnak egész tárházát nyújtja. miután egész új kiadás, az intelligens olvasó megtalálja benne mindazt, amire olvasmányai és a gyakorlati élet folyamán olyan sokszor van szüksége. S ami a legfontosabb, a „Géniusz kis lexikon”-t mindenki megveheti, mert, ami eddig ezrekbe került, az most mindössze 200 lej; és még azt szállítja, vidékre portómentesen a „Géniusz kis lexikon” propaganda kiadását a Brassói Lapok könyvcsé-nyébe.

* ISMERD MEG MAGAD grafológiai elemzés által, hogy irányítója lehess úgy magad, mint a hozzátartozóid sorsának. Jövőnő elemzést készít Schneider J. grafológus, 100 lejért. Brassó, Sütő-utca 4. Fogad-ásak délelőtt.

* SOMLAY ARTHURÉK BRASSÓI VEN-DEGSZEREPLÉSE. Június utolsó hetében nagyjelentőségű művészi esemény játszódik Brassóban. A budapesti Vígyszínház kiváló drámai színészeiből alakult kis együt-és élén Somlay Arthurral, a kiváló magyar színész-zel, Erdélyi körutja alkalmával Brassóba is-llátogat és a város színházszereit közönségét-ét estén keresztül fogja kifogástalan tökéle-sségű előadásával gyönyörködtetni. A Víg-yszínház együttese Brassóban június hó 24-én s 25-én tart előadást. Az eddigi tervek szer-nt színre hozzák Somerset Maugham-nek, a világhírű angol írónak „Kenyérkeresők” című megrázó erejű társadalmi szatiráját és a ma-nyar gárda egyik talentumos képviselőjének, Bodor Lászlónak „Töltőtoll” című vígjáték-ridonságát, amely, eltekintve budapesti sike-ritől, Párisban is állandóan táblás házak-ótt került előadásra.

* „TAVASZI FELHŐK AZ EGEN...”. Schubert e híres dalát, vagy más tavaszi dalt mekelünk évente első tavaszi utunkon, az éb-vedező természetbe. Hóvirág és krókusz üd-özölnek első kirándulásunkon. Vasárnapon-ént látjuk a fák és bokrok bimbóinak bol-og felszabadulását a téli álomból, amelyek-ette mutatták tavaszi ruhájukat. Oh, hogy-ültünk mi is, ha a nap kísért elnyő sétán-on. — zivataros napokon pedig versenyt éne-eltünk a viharral, — még esős napok sem-ádályoztak meg vándorlókedvünkben. Idő-öltözés, hősülyedés, nem tudtak ártani ne-ünk, régi, edzett vándoroknak. Jó és gondos-ápolás támogatott ebben. Régi tapasztalat-ajánlást tudtuk, hogy a jól bezsírozott bőr-deg, zivataros napokban, jobban véd a le-üléstől, mint a zsirtalan bőr. A bőr fagygy-ombolyag-irigyei elegendő zsirt választ-ának ki, ha a gyakori, — különösen zsir-lan szappannal való, — mosakodás által, a-örzsiradék egy részét el nem távolítanak. Ki-nyenlítéskeppen a vándorló és sportoló-émmel, vagy olajjal kell bedörzsölje a bő-rt. A legtöbb bőrápoló szernek az a hátrá-ya van, hogy a bőrtön vastag zsírreteg for-ájában lerakódik. Ezáltal eltömi a bőrmiri-keket és pórusokat, megakadályozza a bőr-élelegzését és izzadását. Kívétel képeznek a Nivea-Creme és Nivea-Olaj, amelyeknek fő-katrészze a bőrrrel rokon Eucerit. Ezt a szert-ülönben egyetlen más készítményben sem ta-lyhatjuk meg. Az Euceritnek nagy előnye az, hogy a bőrkamrákba mélyen behatol és ezál-eljut a szaruhártyáig is. Képes továbbá-nygyobb vízmennyiség befogadására, miáltal-őbőrpárolgást elősegíti, úgy, hogy a bőrlé-gzését a szabad póruson át mi sem akadá-ozza. A bőr tehát egészséges marad és el-áll a szeszélyes tavasz szélviharainak és-őváltóságainak. A tavaszi levegő nagy befo-ással van némely ember bőrére, úgy, hogy-eldurvell és felrepedezik. Aki kirándulás-ótt és estéknként bőrt Nivea-Crémmel ápol-elkerüli ezeket a bajokat és a krém állan-használatát által nagyon puha, bársony-ugalmas bőrt kap. A hosszú téli pihe-ében, amikor közülnök soknak hivatása nem-ged időt a sportolásra, tagjaink berozsdá-údnak. Az első kiránduló nap meghozza az-omlázat. Ha utána csak egyszerűen pihe-nyük testiünket, úgy az másnapra teljesen-omondja a szolgáltatot. Az izom- és végtag-aldalmak elüzésére legjobb a forró fürdő és-ána Nivea-Olajjal való masszázs. A bőrápo-olajjal való masszázs magában is elegen-mert az olaj is elvégzi a bőrtisztítást. A-sszázs-mozdulatok által élénkítjük a bőr-pintó- és nyomó-idegeit, tökéletesebbé tesz-ük a bőr vérkeringését, élénkebbé a bőr lé-gzését, a fáradtság tüneteit megszüntnek az-omokban és ezzel együtt a fájdalmak is. Üdi-álom után, másnap reggel frissen folytát- vándorturánkat a tavaszba.

Keresünk brassói Fióküzletünk részére né-
met, román, magyar nyelvben perfect
irodistanót
Ajánlatok eddigi működés megjelölésével.
bizonyítványmásokkal
Székely & Réti
Erdélyrészi Butorgyár Rt.-hoz
Tárgu-Mureşre küldendők. Sz 13502

Irja: Baktay Ervin

Szimlában, India nyári fővárosában

Szimlát általában virágos nyelven Coudland-nak, a Felhők Földjének szokták nevezni. Az esős évszak három hónapja alatt az egész város felhőruhába öltözik. A délnyugat felől, a monszun szárnyán érkező fellegek beleütözköznek a hegyekbe, és ráborulnak, mint valami szürke, bolyhos prúmpalást. Szimlában nincs köd, csak felhő, amely azonban felett minden köddel, talán még a híres londonival is. Mikor egy-egy hatalmas felhő megfekszi a várost, öt lépésnyire sem lehet látni. Milyen baj támadna ebből, ha autók szaladgálnának az utcákon! De a derék riksávalak nyugodtan üggethetnek előre a legnagyobb ködben, illetve felhőben is. Nagykort rikoltva és cseppetve figyelmeztetik a szembejövőket és a járókelőket közeledtükre. Mikor aztán meg-

ered az igazi nyári eső, ez felér a legnagyobb hazai felhőszakadással is. Csak az a különbség, hogy ez a felhőszakadás napokig is eltarthat. Rögöntözött zuhatagok harsognak ilyenkor alá a szimlai hegyek szirhasadékain és nincs fontosabb ruhadarab az eskőköpenynél.

Hanem, ha eláll az eső és estefelé kissé felszakad a felhők sötét ibolyaszínű kárpitja, akkor az ég bőven kárpótolja az embert a felhőkódért és a sárért: olyan felséges, leirhatatlanul pompázó naplementét a világnak csak nagyon kevés pontján lehet látni, mint itt, a Himalája magaslatain. Ragyogó színözön, a fénynek és sugárzásnak valóságos orgiája kápráztatja el a nézőt, a felhők szakadozottan gomolygól, sötét, de ragyogóan mély ibolyaszíne, a megvilágított páratö-

meg aranylávája és az égbolt smaragd-zölddé vált kékje valami oly magasztos, földöntúli szinfóniát zeng a színek hangtalan muzsikájával, hogy a legdurvább szívű embernek is meg kell állnia, hogy legalább egy percre elfeledkezzék a szűkös korlátok közé zárt, érdekhajszában elfásult énjéről és akaratlanul is elmerüljön és beleolvadjon a Nagyság és Szépség titokzatos, megfoghatatlan látomásába. A naplementét Európában művészi köz-helyek közé számítják, de jöjjön csak ide a fölényes esztéta és meresse szemét a nap isteni színjátékára, itt, Keleten, ahol a Nap gyilkos, pusztító őrjítő hatalom és egyben végtelen kegyű ajándékozó tud lenni! Csak itt lehet megérteni, miért képzelték a régi hinduk Siva nyakát kéknek, a naplementi égbolt mélytűzű, mennyei ibolyaszínét adván felséges attribútumul az Isteneknek és miért ábrázolták Krisnát, az istenembert, ibolyaszínű testtel. Ez a kék szín a nyugalom szuperlatívuszának, a mélységes, szótlan szeretetnek és odaadásnak a kifejezője. A hűvös nyugalom talán csak nagy művészek vizíójában kap tetetet, de itt valóság, az egek értelmes tanítása a szimbólumok örökéletű nyelvén...

Igen, Szimla szép s megérdemli azt a ki-tüntetést, hogy Indiának az év egy részében fővárosa és reprezentációja legyen. És ha most hátat fordítunk a lenyugvó napnak és nekivágunk Szimla esti utcáinak, ha úgy tetszik, akár el is feledkezhetünk

arról, hogy nem vagyunk Európában. — Csak éppen el kell kerülnünk a bazárt, ezt a tipikusan orientális városrészt, ahol apró nyitott elejű boltocskákban öt-hat mesterember is eldolgozik akkora helyen, amekkorán Európában kettő sem tudna megférni, de azért mégis rendes munkát végeznek és felénél olcsóbban, mint fehérbőrű kollégáik. Igen, el kell kerülnünk a bazárt, a szőnyegüzletek kárpithalmaza, közt kuporgó öreg kalmárokkal, vagy a bételdiót és a pán levelet mérő ezatós csokkal és utunkat a Mall előkelő utro-nala felé kell irányítanunk, ahol a Grand Hotel vagy más előkelő „lokálok” terméiből már kihangzik az utcára a jazz-band muzsikája és a mondain táncok dobogó vagy suroló ritmusa. A hotel elől egyre szaporodik a „zahibokra” várakozó riksák száma és míg odabenn zajlik az élet és pezseg a gyömbérsör meg a „sod-and whisky”, addig a sovány, szomoruló pü riksávalak lekuporodnak a földre járó műveik körül. Rongyos leplekbe burkolva lövva szívják a hukkát, a faszénparázs alatt izzó olcsó dohánytól töltött vizipipát. Szótlanul ülnek és várnak. Várnak nagyon sokáig, hosszú órákon át, mialatt talán megere a felhőszakadáshoz fogható eső és szegényes eskőköpenyeiket is át-áztatja. Ők várnak, türelesen várnak. — Mert a Kelet fiai és akármeddig is tartson is, ők kivárják, míg a zahibok, akik odabenn élnek a jó életet, szépen összeszedőzködnek és hazamennek.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó complete fényképészeti berendezés, 2 géppel, rendkívül előnyösen, részletekben is. Bővebbet „Alkalmi vétel” jelige alatt a brassói kiadóban. 15466

Hoffherr-Schranz, 110 vasrámás cséplőszekrény, üzembiztos, eladó. dr. Birónál, Baraolt. 15300

Fagyaltkészítő gépek és fagyalt-jégcszékények kaphatók. Csalótzky János kádármesternél. Brassó, Hátsó-ucca 24. sz. 15482

ELADÓ 1 drb. MAV. gyártmányú 3 éves kifogástalan, üzembiztos, 930 mm-es golyóscsapágyas cséplőgép, herefej-tőkészülékkel, Hanomag traktorral, igen előnyös feltételek mellett. Cím: „Industria-Economia” rt. Timisoara. 15459

2 hónapos „Cocker-Spaniel” vadászkutyák olcsón eladók. Brassó, Katalin-ucca 10. 15350

Eladó ház Brassóban, Zajzoni-ut 25, 1 üzemeltetésű, 1 szoba, 1 konyha, pince, udvar, és egy házhely. Felvilágosítást ad a bérlő és a tulajdonos Galation, Breaza jud. Fogaras. 15353

JÉGSZÉKRENYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat Tittes Pálnál. 12611

Allást keres

ONALLÓ, felvételekben és vevők fogadásában is jártas fényképész, perfekt pozitív és negatív retusőr, több évi gyakorlatlall állást keres. Vidékre is elmegy. Szíves megke-rezéseket „Jömegjelenésű” jeligére a brassói kiadóba kér. 15464

Középkorú nő a háztartás minden ágában jártas háztartónőnek ajánlkozik. „Háztartás” jeligére a bukaresti kiadóba. 15356

Csiszoló, nikkelező, fűrdők-höz, khron, ezüst, stb.-hez, állást keres. Kovács József, Bukarest, Str. Edvard Grand 37. 15354

Lakás

Kiadó üzlethelyiség, csatlakozó 2 szoba, fűrdőszobás lakással, vagy anélkül Brassóban forgalmas helyen, Mihail Viteazul 8 (volt Gyár-ut). Érdeklődni ottani vendéglőben. 15328

Fiatal gyermektelen házaspár Brassóban 1 szoba és konyha lakást keres azonnalra. Cím 13529 sz. alatt a brassói kiadóban.

Lakás és kitiűnő ellátás kapható jó családnál, Bukarest központjában. Cím Sft. Apostoli 80. 18355

Kiadó azonnalra udvaron, egyedülálló három szoba, konyha, fűrdőszobás lakás. Voevozilor 2. alatt. Ertekezni Popescu, Brassó, Rosiorilor (Erzsébet-ucca) 10. 15485

Vegyes

(Az ismert Jabenita-fűrdő (Szászrégen mellett) biztosan gyógyít rheumát és női bajokat. A legolcsóbb fűrdő, megnyitott június 1-én. Kérjen prospektust. 15358

Hölgyek! Az alábbi kézimunkafüzetekeket raktárról azonnal szállítjuk: Filet-Blumenmuster (45.-), Neue Filetmuster (51.-) Filet-Häkelei (65.-), Smyrna (65.-), Wollenes für Gross und Klein, 80 minta (38.-), Kelim-arbeiten II. füzet (63.-). A zárójelben feltüntetett árak a nagyított mintáival együtt értendőek. Postai megrendeléseket az ár és 10.- lej portó előzetes bektüldése ellenében ajánlvagy postacsomagokként fel-lösség mellett szállítjuk. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Házasság

35 éves, önálló kereskedő vagyok. Üzletem bővítése céljából, komoly hölgynek ismeretségét keresem, kinek hozománya van. Leveleket „Házasság” jeligére a brassói kiadóba kérek. 15481

Uricsaládból származó fél-árva hajdon vagyok. Elhatároztam, hogy férhez megyek, mert nagyon üresnek találok az életet. Keresztény urak szíves közeledését kérem. Testben és lélekben szépnnek mondanak. Külön-féle bankokban elhelyezett készpénzhozományom van. Teljes című leveleket „22 éves” jeligére a brassói kiadóba kérek.

Olvasóink és előfizetőink figyelmébe!

Mielőtt nyaralni megy

kérjen árajánlatot a „Brassói Lapok fürdő- és utazási osztályától”

Egyéni utazások minden lekööttség nélkül, melyek bármely napon megkezdhetők és befejezhetők, igen nagy kedvezménnyel.

ABBAZIA
Luxus szállók. (V. Bellevue v. Regina)
Hotel Palace
14 nap: II. o. 8950.—, III. o. 7650.— lej.
21 nap: II. o. 11350.—, III. o. 10150.— lej.
28 nap: II. o. 15900.—, III. o. 12614.— lej.
Ezen árak július 10-ig és szeptember hó 1-től érvényesek.
14 nap: II. o. 9390.—, III. o. 8100.— lej.
21 nap: II. o. 12100.—, III. o. 10800.— lej.
28 nap: II. o. 14800.—, III. o. 13500.— lej.
Ezen árak július 25-ig és szeptember hó 1-től érvényesek.
14 nap: II. o. 10400.—, III. o. 9100.— lej.
21 nap: II. o. 13500.—, III. o. 12300.— lej.
28 nap: II. o. 17500.—, III. o. 16300.— lej.
Ezen árak július 26-tól szeptember hó 1-ig érvényesek.

ABBAZIA II.
Hotel San Marco
14 nap: II. o. 8150.—, III. o. 6950.— lej.
21 nap: II. o. 12500.—, III. o. 11200.— lej.
28 nap: II. o. 14590.—, III. o. 13350.— lej.
Az árak július hó 1-től augusztus hó 25-ig értendőek.

Gradó, az Adria gyöngye
Grand Hotel Metropol (v. a tetszés szerint kiválasztott szállodák)

7 nap: II. o. 6750.—, III. o. 5450.— lej.
14 nap: II. o. 9500.—, III. o. 8200.— lej.
21 nap: II. o. 12250.—, III. o. 10950.— lej.
28 nap: II. o. 14950.—, III. o. 13650.— lej.
Az árakban II. vagy III. osztályu gyorsvonat értendő, Budapesttől Budapestig.
Teljes pensió, elsőrendű étkezéssel, borralvaló, kurtaxa a strandon, sátor, fűrdés bennfoglal-tatik.

Az árak a főszezonra, június 15-től augusztus 25-ig értendőek.

Venezia-Lido, I. osztályu szállók.
7 nap: II. o. 6880.—, III. o. 5380.— lej.
14 nap: II. o. 9260.—, III. o. 7760.— lej.
21 nap: II. o. 11700.—, III. o. 10200.— lej.
28 nap: II. o. 14000.—, III. o. 12600.— lej.
Az árak a főszezonra értendőek, július 1-től augusztus 25-ig.

Budapesttől—Budapestig II. vagy III. osztályu gyorsvonattal, teljes pensioval, elsőrang szállodákban.

A táblázatban megadott árakkal az a cé-lunk, hogy tájékoztatást nyújtsunk Olaszország egyes helyeire, 14, 21 és 24 napos nyaralások mennyibe kerülnek és a megadott árakban mindig Budapesttől— Budapestig a II., vagy III. o. gyorsvonatköltség bele van számítva.

Mint fentebb közöltük, ezek az utazások egyéni utazások, bármely napon megkezdhetők, azonban július 4-től minden hét szombat estén 18.15 órakor csoportjaink is indulnak Olaszország felé, de csak odafelé megy az illető csoporttal, az általa igénybe veendő fürdőhelyre, míg vissza egyénileg utazik.

Természetesen, az ily utasok még külön vasuti kedvezményben részesülnek, a megadott árakon kívül is.

Helyszüke miatt nem áll módunkban felsorolni táblázatzerűen mindazokat a fürdő-helyeket, amelyekre ilyen pausch utazásokat tudunk biztosítani, csupán a városok neveinek közlésére szorítkozunk: a tájékoztató ára-kat a fentiekben már megadtuk.

Olaszországban: Laurina, Portorose, Venezia, Riccione, Rimini Catolica, Cesenatico, Monte Cattini, Bordighera, Cortina d'Ampezzo, San Remo, Bellagio, a Como tavon, Riva, Grada tavon, Colle-Isarco, Dobibacu, stb.

Ausztriában: Admont, Aflenz, Aspang, Bad Aussee, Baden bei Wien, Edlach, Gastein (Bad), Gleichenberg (Bad), Gmunden, Gossern, Hall (Bad), Hallein Hinterbrühl, Hohen-gastein Jgls, Jungbrunn, (Ost-Tirol), Kitzbühel, Lassnitzhöhe, Mallnitz, Maria-Wörth, Millstatt, Maria-Zell, Mönichkirchen, Mühl-ing, Mürrzuschlach, Pörschach, a wörtitón, Radegun, Semmering, Velden a wörthi tón, Weis-lanbrunn, (kelet-Tirol 1120 méter), Zell am See, Zürich.

Svájcban összes nyaraló és fürdőhelyére.

Németország, Franciaország, Jugoszlávia összes nyaraló és fürdőhelyeire.

Csehszlovákiában kurtaxa és gyógydíj engedményeket biztosítunk Marienbad, Franzensbad és Karlsbad fürdőhelyeire, szobafoglalásokat eszkozlünk, pensióval vagy pensió nélkül, akár egyes étkezésekkel is, kedvezményes áron, az ott levő összes szállodákban.

Előfizetőinknek és olvasóinknak minden nyaralás és utazásbeli kívánságait ki bírjuk elégíteni és az általunk biztosított utazások legyenek azok társas, vagy egyéni, és nyaralások, a legmagasabb figyelemmel és gondossággal vannak összeállítva, szállodákba melyekbe elhelyezünk, mindenütt hideg, meleg folyóvízes szobákat biztosítunk, sőt tengerparti fürdőhelyeknél mindenütt közvetlenül a tengerparton fekvő szállodákban biztosítjuk a nyaralásokat.

Részletes felvilágosítással szolgál a „BRASSÓI LAPOK FÜRDŐ ÉS UTAZÁSI OSZTÁLYA.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A gheorgheni közbirtokosság 14.000 holdat kitevő birtokán, mely nagy vadász-terület, igen gazdag vadász-terület, a vadászati és halászatot folyó évi június hó 28-án, vasárnap délután 3 órakor, a közbirtokosság irodahelyiségében tartandó nyilvános árverésben haszonbérbe adja.

Gheorgheni, 1951. évi június hó 14-én.
Stranci József, Madaras Balázs, ig. elnök. ig. pénzt.

AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD·JUD·ALBA
Rózsáink teljes virágzásban vannak.